

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

OBEC ÚHORNÁ

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB obce ÚHORNÁ na roky 2022 – 2027

ÚHORNÁ, FEBRUÁR 2022

Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Názov:	Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 - 2027
Územné vymedzenie:	Obec Úhorná
Dátum schválenia Komunitného plánu sociálnych služieb OcZ:	15.02.2022
Číslo uznesenia OcZ:	3/2022
Dátum platnosti:	16.02.2022
Verzia:	1.0

Obsah KPSS obce Úhorná na roky 2022 - 2027

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	1
ZOZNAM POUŽITÝCH TABULIEK, GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ	2
ÚVOD	4
1 TEORETICKÁ ČASŤ	5
1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb	5
1.2 Komunitný plán sociálnych služieb	7
1.3 Právne predpisy a koncepčné dokumenty v sociálnej oblasti	8
1.4 Druhy, formy a činnosti poskytovania sociálnych služieb	11
1.5 Pôsobnosť obce	12
1.6 Proces spracovania komunitného plánu sociálnych služieb	13
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	16
2.1 ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE	16
2.1.1 História obce	16
2.1.2 Základná charakteristika územia	16
2.1.3 Obyvateľstvo	18
2.1.4 Spoločenský život, kultúra a šport	22
2.1.5 Školstvo	23
2.1.6 Zdravotníctvo	23
2.1.7 Služby	24
2.1.8 Bývanie	25
2.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB	25
2.3 ANALÝZA SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN	26
2.3.1 Seniori	27
2.3.2 Zdravotne postihnutí	29
2.3.3 Nezamestnaní	32
2.3.4 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia	36
2.3.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	40
2.4 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	43
2.4.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti obce Úhorná	44
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	46
3.1 Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb obce Úhorná	46
4 REALIZAČNÁ ČASŤ (IMPLEMENTAČNÁ)	49
4.1 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb (AKČNÝ PLÁN)	49
4.2 Spôsob monitorovania a vyhodnocovania komunitného plánu	54
4.3 Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb	54
4.4 Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce	55
4.5 Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby	55
5 ZÁVER	57
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	58
PRÍLOHY	60

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

SR	Slovenská republika
Zb.	zbierka
Z. z.	zbierka zákonov
ŠU SR	štatistický úrad Slovenskej republiky
SOBD	sčítanie osôb, domov a bytov
KPSS	komunitný plán sociálnych služieb
KP	komunitné plánovanie
NPRSS	Národné priority rozvoja sociálnych služieb
MRK	marginalizovaná rómska komunita
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
ESF	Európsky sociálny fond
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok
KSK	Košický samosprávny kraj
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
AOTP	príspevok zamestnanosti ÚPSVaR
n. o.	nezisková organizácia
SPOD	sociálno právna ochrana detí
SK	sociálna kuratela
NOS	náhradná osobná starostlivosť
PS	pestúnska starostlivosť
NVO	nariadené výchovné opatrenie
CDR	centrum pre deti a rodiny
RC	reedukačné centrum
DC	diagnostické centrum
ŤZP	ťažko zdravotne postihnutý
ŤZP-S	ťažko zdravotne postihnutý so sprievodcom
UoZ	uchádzač o zamestnanie
AOTP	príspevok zamestnanosti
ŠSP	špecializované sociálne poradenstvo
ZSP	základné sociálne poradenstvo
PP	peňažný príspevok
PPnK	peňažný príspevok na kompenzáciu
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	obecné zastupiteľstvo
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
IS	index stárnutia

ZOZNAM POUŽITÝCH TABULIEK, GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ

- Tabuľka 1 Analyzované dokumenty vyššej úrovne súvisiace so sociálnou oblasťou
- Tabuľka 2 Vecný a časový harmonogram spracovania KPSS obce Úhorná
- Tabuľka 3 Dostupnosť k najdôležitejším miestam a sídlam z obce Úhorná
- Tabuľka 4 Administratívne a územné začlenenie
- Tabuľka 5 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v obci Úhorná
- Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľstva členená na predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek
- Tabuľka 7 Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva v obci Úhorná
- Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti k 31.12.2020
- Tabuľka 9 Náboženské vyznanie
- Tabuľka 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie
- Tabuľka 11 Infraštruktúra kultúry a športu
- Tabuľka 12 Kultúrne aktivity v obci počas roka
- Tabuľka 13 Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra v obci
- Tabuľka 14 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci
- Tabuľka 15 Spádovosť obce k vybraným administratívno-správnym službám
- Tabuľka 16 Vybavenie technickou infraštruktúrou v obci
- Tabuľka 17 Seniori v obci Úhorná k 31.12.2020
- Tabuľka 18 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996
- Tabuľka 19 Vybraté denné centrá pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím v okolí
- Tabuľka 20 Vybraté zariadenia sociálnych služieb v okolí
- Tabuľka 21 Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 30.11.2021
- Tabuľka 22 Počet preukazov ŤZP a ŤZP-S – stav k 31.11.2021
- Tabuľka 23 Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Úhorná
- Tabuľka 24 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Úhorná k 31.12.2020
- Tabuľka 25 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku z obce Úhorná
- Tabuľka 26 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania z obce k 31.12.2020
- Tabuľka 27 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie k 31.12.2020
- Tabuľka 28 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa profesie posledného zamestnania
- Tabuľka 29 Počet detí v obci Úhorná k 31.12.2020
- Tabuľka 30 Rodičovský príspevok - obyvatelia s trvalým pobytom v obci Úhorná k 31.11.2021
- Tabuľka 31 Ďalšie peňažné príspevky – počet poberateľov s trvalým pobytom v obci Úhorná
- Tabuľka 32 Počet detí v evidencii sociálnoprávnej ochrany detí (SPOD) a sociálnej kurately (SK) na ÚPSVR za okres Gelnica k 31.12.2020
- Tabuľka 33 Počet detí v evidencii sociálnej kurately k 31.12.2021 – obec Úhorná
- Tabuľka 34 Vykonávanie opatrení ÚPSVaR zo strany sociálnoprávnej ochrany detí (SPOD) a sociálnej kurately (SK) k 31.12.2021 - obec Úhorná
- Tabuľka 35 Počet detí v náhradnej starostlivosti a s nariadeným výchovným opatrením k 31.12.2021 – obec Úhorná
- Tabuľka 36 Vybraté špecializované sociálne poradenstvá v okolí
- Tabuľka 37 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Úhorná
- Tabuľka 38 Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia

	personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu
Tabuľka 39	Predpokladané finančné náklady obce Úhorná na realizáciu jednotlivých opatrení
Graf 1	Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Úhorná (vývoj v období rokov 2001-2020)
Graf 2	Veková pyramída obce Úhorná k 31.12.2020
Graf 3	Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Úhorná od r. 2001 (v %)
Obrázok 1	Mapa – obec Úhorná
Obrázok 2	Špecializované poradenstvo v rámci KSK podľa cieľových skupín

ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 - 2027 nadväzuje na dokument „Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2018 – 2022“ a zahŕňa aktualizáciu priorít a kompetencií podľa novej legislatívy v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov v súlade s národnými prioritami sociálnych služieb Slovenskej republiky na roky 2021 – 2030 a viacerých koncepčných dokumentov v sociálnej oblasti na európskej, národnej regionálnej a miestnej úrovni, ktorá rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj poskytovania sociálnych služieb s určením smeru a rozsahu aktivít k identifikovaným požiadavkám a potrebám občanov obce Úhorná v oblasti sociálnych služieb, spracovaný mestom Gelnica v rámci realizácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja najmenej rozvinutého okresu Gelnica“ operačného programu Efektívna verejná správa.

Komunitným plánovaním sociálnych služieb sa zisťujú potreby sociálnych služieb a porovnávajú s existujúcimi personálnymi a finančnými zdrojmi, plánujú sociálne služby aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám občanov, ktorého podstatou je partnerstvo medzi samosprávou, poskytovateľmi sociálnych služieb, prijímateľmi sociálnych služieb a verejnosťou.

Komunitné plánovanie je otvorený proces, ktorý nekončí vypracovaním komunitného plánu sociálnych služieb, ale neustále sa zisťujú potreby a hľadajú riešenia na zvyšovanie kvality poskytovania sociálnych služieb v obci, čím sa vytvárajú predpoklady na zvyšovanie kvality života občanov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 – 2027 je vypracovaný s cieľom poukázania na smerovanie rozvoja sociálnych služieb v obci Úhorná do roku 2027.

1 TEORETICKÁ ČASŤ

1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je analýza sociálnych podmienok, ktorej základom je vzájomná a aktívna spolupráca ľudí, prostredníctvom ktorej je možné na miestnej úrovni obcí, miest, mikroregiónov a krajov plánovať sociálne služby, zodpovedajúce potrebám všetkých zúčastnených strán a jednotlivých skupín občanov, v súlade s miestnymi špecifikami.

Komunitné plánovanie je otvorený proces s cieľom :

- napĺňania potrieb občanov k zabezpečeniu kvalitných a dostupných služieb sociálnej pomoci
- zabezpečení zdrojov na jednotlivé druhy sociálnej pomoci (personálnych a finančných),
- zabezpečení efektívnosti a vybavenosti sociálnych služieb, zodpovedajúcim potrebám ľudí v miestnych podmienkach
- zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb.¹

Ciele komunitného plánovania spočívajú v

- posilnení sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce,
- predchádzaniu sociálnemu vylúčeniu jednotlivcov a skupín
- navrátenie do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.²

Sociálne služby sú formou sociálnej pomoci ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii a sú nástrojom k ich sociálnemu začleneniu a uspokojovaniu sociálnych potrieb³, ich poskytovanie je upravené zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodov, že osoba :

- nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu zlého spôsobu života, životných návykov, závislosť na návykových látkach alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- zotráva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- stratila bývanie alebo je stratou bývania ohrozená.⁴

Pre úspešnosť a zabezpečenie kvality procesu komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné zapojiť do procesu tvorby tieto skupiny účastníkov :

- a) **zadávatelia sociálnych služieb** – sú obce, mestá alebo vyššie územné celky, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona č. 448/2008 o sociálnych službách (ďalej iba zákon) a ktoré sociálne služby zodpovedajúce miestnym potrebám zriaďujú, alebo zadávajú iným subjektom.
- b) **poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré sociálne služby poskytujú a prispôbujú svoju ponuku a zabezpečovanie služieb na potreby prijímateľov.¹ Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo vyšším územným celkom - *verejný poskytovateľ sociálnej služby* alebo iná právnická alebo fyzická osoba - *neverejný poskytovateľ sociálnej služby*.⁴
- c) **prijímatelia sociálnych služieb** – sú fyzické osoby, ktorým sa poskytuje sociálna služba, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Do nepriaznivej životnej situácie sa pritom osoba môže dostať z rôznych dôvodov a to v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo zdravotného postihnutia, straty zamestnania, zlým spôsobom života a prekonávaním krízových životných situácií, ktorá môžu spôsobiť sociálne vylúčenie, obmedzenie schopnosti začleniť sa do spoločnosti a samostatne riešiť svoje problémy.¹

Prijímatelia sociálnych služieb majú potreby :

- materiálne sú príspevky, sociálne dávky, jedlo, oblečenie, bývanie ...
- sociálne sú komunitné potreby, voľnočasové aktivity ...
- príležitosti je napr. ponuka pracovných príležitostí ...
- osobnostné je potreba prijatia užívateľa do komunity, do bežného života.⁵

Zapojením prijímateľov sociálnych služieb do komunitného plánovania sa získavajú informácie o ich potrebách, k skvalitneniu ich života a rýchlejšiemu začleneniu do komunity a bežného života.

- d) **verejnosť** - občania ktorých sa poskytovanie sociálnej služby priamo nedotýka, ale v budúcnosti poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života pre vlastné potreby, alebo pre potreby iných ľudí. Občania majú tým možnosť zapájať sa do diania svojej obce, mesta alebo regiónu a prehlbovaním vzťahu ku komunite, poukázať na kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb.

Spoločným výsledkom vyjednávania všetkých účastníkov procesu komunitného plánovania je kvalitne spracovaný komunitný plán rozvoja sociálnych služieb, zodpovedajúci miestnym potrebám, podmienkam a špecifikám, so stanovením krátkodobých a dlhodobých cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb, mapuje všetky subjekty, ktoré smerujú k naplneniu vytýčených cieľov a priorít realizáciou jednotlivých aktivít.²

Podstatou komunitného plánovania obce je zisťovanie potrieb, zdrojov, hľadanie najlepších riešení o podobe sociálnych služieb na jej území, s prihliadnutím na miestne podmienky a špecifiká so zapájaním všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú alebo v budúcnosti sa ich môžu týkať a poznaním záujmu všetkých zúčastnených strán - zadávateľov, poskytovateľov sociálnych služieb, prijímateľov sociálnych služieb a verejnosti, ich vzájomné prepojenie a spolupráca.⁵

Komunitný plán sociálnych služieb je výsledkom komunitného plánovania, ktorým sa systém sociálnych služieb nastavuje, aby zodpovedal potrebám svojich obyvateľov.¹

Proces vypracovania komunitného plánu sociálnych služieb má prebiehať **princípom**, ktorý bol zohľadnený aj pri tvorbe komunitného plánu obce Úhorná.

- **Partnerstvo všetkých účastníkov** je spolupráca všetkých účastníkov komunitného plánovania k sociálnym potrebám komunity a k rozhodovaniu samosprávy, aby názorom strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Využívanie informácií** s možnosťou rovnakého prístupu k informáciám pre všetkých zúčastnených na plánovacom procese, ktoré sú zárukou podnetov zo strany všetkých účastníkov plánovania, so zabezpečením odovzdávania informácií verejnosti.
- **Sloboda vyjadrovania** je právo každého slobodne vyjadriť svoj názor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** je zapájanie miestnej komunity s uplatnením rôznych foriem oslovenia, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná a nikto nebol diskriminovaný a vylúčený.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** je dôležitá spolupráca s podnikateľskými subjektmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, rodiny, susedská výpomoc, organizácií poskytujúcich sociálne služby pôsobiace v obci. Komunitný plán sociálnych služieb je dôležitý nástroj na zlepšenie kvality života občanov na miestnej úrovni.
- **Priebeh spracovávanía komunitného plánu je rovnako dôležitý ako výsledný dokument**, pričom proces spracovávanía komunitného plánu je založený na diskusii všetkých účastníkov komunitného plánovania, čím sa umožňuje, aby navrhovaný systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom obce.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** je vhodne nastavená spolupráca všetkých účastníkov komunitného plánovania prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb.
- **Kompromis priania a možností** má za následok kompromisné riešenie medzi sociálnymi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Podstatná v tomto je spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.²

Najdôležitejšie princípy komunitného plánovania sú :

- a) princíp triády – spolupráca zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a následne cestou kompromisov potrieb, prianí a možností na miestne podmienky prijatá dohoda, ktorej výsledkom je kvalitný plán sociálnych služieb,
- b) princíp rovnosti - každý občan má právo zaujímať sa o veci verejné, slobodne sa vyjadrovať, zapájať sa do vecí verejných a nikto nesmie byť vylúčený a diskriminovaný,
- c) princíp skutočných potrieb – potreby občanov popísané v analýze stavu sociálnych služieb, vyplývajúce s prijatých kompromisov všetkých účastníkov komunitného plánovania,
- d) princíp kompetencie účastníkov - profesionalita a zodpovednosť.²

1.2 Komunitný plán sociálnych služieb

Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb legislatívne vyplýva z § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnych službách), kde podľa ods. 2) obec vypracováva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb

na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určí potreby rozvoja sociálnych služieb, personálne, finančné prevádzkové a organizačné podmienky. Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument, ktorý analyzuje stav poskytovaných sociálnych služieb na území obce, hodnotí a poukazuje na potreby a požiadavky jej obyvateľov, navrhuje budúci rozvoj v oblasti sociálnych služieb na stanovené obdobie s možnosťami finančného, personálneho a prevádzkového a organizačného zabezpečenia poskytovania sociálnych služieb na miestnej úrovni.

Podľa § 83 ods. 5) zákona o sociálnych službách obsah KPSS pozostáva z

- analýzy poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb
- analýzy požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce
- analýzy demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce
- stanovenia cieľov a priorít komunitného plánu sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb
- časového plánu realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb
- spôsobu každoročného vyhodnocovania plnenia KPSS alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb
- podmienok a spôsobu možnosti vykonania zmeny a aktualizácie KPSS alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.⁴

Zásady komunitného plánovania spočívajú v :

- zistení požiadaviek a potrieb prijímateľov sociálnych služieb
- zistení predstáv poskytovateľov k poskytovaniu sociálnych služieb
- stanovení priorít rozvoja sociálnych služieb
- hľadani riešenia medzi predstavami, požiadavkami, možnosťami a dostupnými zdrojmi
- koordinovaní ponuky a dopytu v oblasti sociálnych služieb,
- zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb,²

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.3 Právne predpisy a koncepčné dokumenty v sociálnej oblasti

Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb vychádza zo strategických dokumentov v sociálnej oblasti na nadnárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, kde obec má pri riešení sociálnej pomoci významné postavenie.

Tabuľka 1 Analyzované dokumenty vyššej úrovne súvisiace so sociálnou oblasťou

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Použitý zdroj
Amsterdamská zmluva	od r.1997	Medzinárodná	www.europarl.europa.eu

Lisabonská zmluva	od r. 2000	Medzinárodná	www.europarl.europa.eu
Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd	od r. 1950	Medzinárodná	www.echr.coe.int
Európska sociálna charta	od r. 1996	Medzinárodná	www.gender.gov.sk
Dohovor o právach dieťaťa	od r. 1989	Medzinárodná	www.unicef.sk
Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím	od r. 2006	Medzinárodná	https://ec.europa.eu
Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky	2021-2030	Národná	www.employment.gov.sk
Národný program reforiem	od r. 2020	Národná	www.mmfsr.sk
Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky	2021-2030	Národná	www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk
Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách a v rodinách	od r. 2014	Národná	www.gender.gov.sk
Národná stratégia na ochranu detí pre násillím	od r. 2014	Národná	www.employment.gov.sk
Národný program aktívneho stárnutia	2021-2030	Národná	https://ivpr.gov.sk
Národná stratégia zamestnanosti	do r. 2020	Národná	www.employment.gov.sk
Stratégia SR pre integráciu rómov	2021-2030	Národná	www.minv.sk
Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb	od r. 2016	Národná	www.employment.gov.sk
Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov	od r. 1990	Národná	www.zakonypreludi.sk
Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov	od r. 2008	Národná	www.zakonypreludi.sk
Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov	od r. 2005	Národná	www.zakonypreludi.sk
Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov	od r. 2013	Národná	www.slov-lex.sk
Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov	od r. 2005	Národná	www.zakonypreludi.sk

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov	od r. 2004	Národná	www.zakonypreludi.sk
Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie	od r. 2002	Národná	www.slov-lex.sk
Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja	2016-2022	Regionálna	https://web.vucke.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Úhorná na roky 2017 - 2023	2017-2023	Miestna	https://www.uhorna.sk
Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná 2018 - 2022	2018-2022	Miestna	https://www.uhorna.sk

Zdroj : vlastné spracovanie

V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 písm. a) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej iba zákon o sociálnych službách) bola s účinnosťou od januára 2009 upravená pôsobnosť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len MPSVR) vypracovávať a zverejňovať **národné priority rozvoja sociálnych služieb** (ďalej len NPRSS).

Cieľom a účelom NPRSS je časovo pozitívne reagovať na zmeny vývojom právneho rámca sociálnych služieb a tým pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálneho systému definovaním smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni.

Na základe NPRSS vypracovávajú a následne schvaľujú obce a mestá komunitné plány vo svojich územných obvodoch na základe analyzovaných potrieb s prihliadnutím na miestne pomery a špecifiká.⁴

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 reagujú na aktuálne výzvy rozvoja a na potreby modernizácie sociálnych služieb, podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, smerovanie k službám poskytovaným na komunitnej úrovni a sociálnu súdržnosť. Ďalej reagujú na nedostatok kapacity a tým zníženie dostupnosti k poskytovaným sociálnym službám, hlavne tých druhov služieb, ktoré neboli alebo boli nedostatočne finančne podporené z európskych zdrojov alebo finančných prostriedkov MPSVaR, na podporu sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom - domácom a komunitnom prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality.

Priority Slovenskej republiky v oblasti sociálnych služieb na roky 2021 – 2030

- prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia
- dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb
- zavedenie systému integrovanej sociálno–zdravotnej starostlivosti
- podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby
- podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.⁶

1.4 Druhy, formy a činnosti poskytovania sociálnych služieb

Zákon o sociálnych službách vymedzuje poskytovaniu sociálnych služieb dostatočný priestor podľa ich druhov a foriem poskytovania a zoznam poskytovateľov sociálnych služieb podľa typu poskytovateľa, druhu sociálnej služby, cieľovej skupiny zdravotne postihnutej osoby na okresnej úrovniach je na internetovej stránke Košického samosprávneho kraja <https://web.vucke.sk/>.

Zákon o sociálnych službách v § 12 uvádza **druhy sociálnych služieb** nasledovne :

„1/ SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

- terénna sociálna služba krízovej intervencie,
- poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, integračnom centre, komunitnom centre, útulku, nocľahárni, domove na polceste a zariadení núdzového bývania,
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

2/ SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života, na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení o deti do troch rokov veku dieťaťa a služba včasnej intervencie.

3/ SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

- a/ poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek
  - zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár,
- b/ domáca opatrovateľská služba,
- c/ prepravná služba,
- d/ sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
- e/ tlmočnická služba,
- f/ sprostredkovanie tlmočnickej služby,
- g/ sprostredkovanie osobnej asistencie,
- h/ požičiavanie pomôcok.

4/ SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

- a/ monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
- b/ krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

5/ **PODPORNÉ SLUŽBY** - odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, podpora samostatného bývania, poskytovanie sociálnej služby v jedálni, poskytovanie sociálnej služby v práci, poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny, pričom uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať. “

Formy sociálnych služieb sú vymedzené v § 13 zákona o sociálnych službách

a/ Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje dochádzajúcej alebo sprevádzanej fyzickej osobe do miesta poskytovania sociálnej služby.

b/ Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom domácom sociálnom prostredí.

c/ Pobytová forma sociálnej služby v zariadení sa poskytuje ako týždenná alebo celoročná sociálna služba s ubytovaním.

d/ Sociálna služba poskytovaná inou formou je poskytovaná ak je to účelné napr. telefonicky alebo využitím telekomunikačných technológií.

Zákon o sociálnych službách vymedzuje v **§ 16 odborné činnosti** poskytovania sociálnych služieb, ktorými sú „základné sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázaní fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť v zariadení rozvoj pracovných zručností, tlmočenie, sprostredkovanie tlmočenia, sprostredkovanie osobnej asistencie, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, výchova preventívna aktivita, pomoc pri pracovnom uplatnení, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy a školského zariadenia, stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, pomoc pri prevádzke domácnosti a bežné úkony starostlivosti o dieťa.“

Zákon o sociálnych službách vymedzuje v **§ 17 obslužné činnosti**, ktorými sú „ubytovanie, stravovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva a plnenie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch.“

Zákon o sociálnych službách vymedzuje v **§ 18 ďalšie sociálne činnosti**, ktorými sú

- „utváranie podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy a potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi, upratovanie pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, úschovu cenných vecí, vzdelávanie, záujmovú činnosť
- poskytovanie osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi a prepravy.
- donáška stravy, požičiavanie pomôcok a zabezpečovanie záujmovej činnosti.“⁴

1.5 Pôsobnosť obce

Obec v rámci svojej pôsobnosti podľa § 8 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu odkázanú na sociálnu službu s právom výberu sociálnej služby za dodržania podmienok cit. zákona.

Podľa § 83 ods. 2) zákona o sociálnych službách „Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom

zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.“

§ 80 zákona o sociálnych službách **vymedzuje povinnosti pre obec**

„a/ vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

b/ utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,

c/ je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby a dennom stacionári, zániku odkázanosti, zmene stupňa odkázanosti

d/ vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,

e/ poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári, nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu, opatrovateľskej služby, prepravnej služby, odľahčovacej služby, pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnej sociálnej služby krízovej intervencie

f/ poskytuje základné sociálne poradenstvo

g/ môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby

h/ uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému

poskytovateľovi sociálnej služby“ a poskytuje ďalšie služby podľa písm. i) – v) zákona

o sociálnych službách.

Komunitný rozvoj, práca a rehabilitácia - § 82 zákona o sociálnych službách, obec

- „utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona,
- podporuje aktivity členov miestnej komunity ku komunitnej práci v oblasti poskytovania sociálnych služieb
- zabezpečuje spoluprácu pri komunitnej rehabilitácii v oblasti poskytovania sociálnych služieb.“

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.⁴

1.6 Proces spracovania komunitného plánu sociálnych služieb

Podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je povinnosťou miest a obcí vytvárať podmienky na podporu sociálneho rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, podmienky na komunitnú prácu a v prípade zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií, tieto s prihliadnutím na miestne špecifiká riešiť.

Komunitný plán sociálnych služieb obec vypracúva a schvaľuje na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce, v ktorom určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a stanovuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie. Povinnosťou obce je predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na verejnú diskusiu.⁴

Podľa § 83 zákona o sociálnych službách je úlohou samosprávy vypracovať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb na území obce.

Samotná tvorba komunitného plánu sociálnych služieb prebiehala v štyroch fázach :

1) PRÍPRAVNÁ FÁZA

Komunitné plánovanie sociálnych služieb (KPSS) v obci Úhorná začalo v roku 2018 spracovaním dokumentu Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná 2018 – 2022, kde následne v mesiaci november 2021 v rámci realizácie projektu „ Podpora regionálneho rozvoja najmenej rozvinutého okresu Gelnica “ operačného programu Efektívna verejná správa realizovaným mestom Gelnica, miestna samospráva prehodnotila obsah existujúceho dokumentu a rozhodla o spracovaní nového dokumentu, ktorý ho bude od roka 2022 nahrádzať. O zámere vypracovať nového KPSS miestna samospráva následne informovala aktérov v oblasti sociálnych služieb i verejnosť, kde v rámci prípravy prebehol dotazníkový prieskum v obci ku komunitnému plánovaniu sociálnych služieb k zisťovaniu názorov verejnosti a ich potrieb v sociálnej oblasti s prihliadnutím na miestne pomery a špecifiká, bola vytvorená pracovná skupina zložená zo zástupcov účastníkov komunitného plánovania, ktorá zhodnotila a analyzovala stav poskytovaných sociálnych služieb v obci, identifikovala znevýhodnené skupiny obyvateľov v obci - prijímateľov sociálnych služieb, poskytovateľov sociálnych služieb a cieľové oblasti rozvoja.

2) ANALYTICKÁ FÁZA

Počas analytickej fázy komunitného plánovania bola vykonaná analýza

- demografických údajov a sociálnej situácie z údajov o registrovaných obyvateľoch obce a sociálnej situácie na území obce s miestnymi špecifikami,
- súčasne poskytované sociálne služby v obci,
- identifikácia prijímateľov sociálnych služieb, taktiež poskytovateľov sociálnych služieb, zistenie súčasného stavu o poskytovaní sociálnych služieb
- zisťovanie problémov v sociálnej oblasti vzhľadom k miestnym pomerom a špecifikám
- zisťovanie potrieb prijímateľov a poskytovateľov sociálnych služieb a názorov verejnosti.

V tejto fáze pracovná skupina identifikovala súčasný stav poskytovania sociálnych služieb, potreby obyvateľov a spracovala SWOT analýzu sociálnych služieb v obci – charakteristika silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození, ako východisko pre určenie stratégie rozvoja sociálnych služieb v obci.

3) STRATEGICKÁ FÁZA

Strategická fáza komunitného plánovania spočívala v určení hlavných priorít a cieľov rozvoja sociálnych služieb s prihliadnutím na miestne podmienky za účasti všetkých aktérov komunitného plánovania, zadenovaní rozvojovej stratégie pre sociálnu oblasť v nadväznosti na výsledky analytickej fázy a identifikované potreby komunity. Rozvojová stratégia sociálnych služieb bola zahrnutá do priorít, programov, opatrení a konkrétnych aktivít v jednotlivých oblastiach, ktorých realizácia umožní naplniť víziu sociálnych služieb v obci Úhorná.

Počas strategickej fázy sa za účelom vhodného kompromisného nastavenia rozvoja sociálnych služieb v obci uskutočnili :

- stretnutia pracovnej skupiny, zamerané na diskusiu k navrhovaným prioritám, opatreniam a konkrétnym aktivitám navrhované na obdobie rokov 2022 – 2027, ktoré vyplývajú z predchádzajúcich analýz a stretnutí pracovnej skupiny a realizácia ktorých prispeje k naplneniu priorit KPSS.

- stretnutia zástupcov samosprávy s jednotlivými poskytovateľmi sociálnych služieb s cieľom určiť spoločné priority a hľadať možnosti ich naplnenia prostredníctvom spoločných aktivít v časovom horizonte 2022 – 2027.

Strategická fáza končí predložením komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej iba OcZ), čomu predchádza zverejnenie návrhu na webovej stránke obce a verejné prerokovanie s následným zapracovaním pripomienok.

4) REALIZAČNÁ FÁZA

Proces realizácie – uskutočňovanie plnenia opatrení komunitného plánu sociálnych služieb začína po schválení strategického dokumentu v Obecnom zastupiteľstve, pričom komunitné plánovanie (KP) je otvorený proces počas celej doby realizácie, zahŕňa plnenie plánu prostredníctvom implementácie jednotlivých aktivít, priebežné monitorovanie a každoročné vyhodnocovanie plnenia plánu, informovanie verejnosti o plnení stanovených úloh komunitného plánu, vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov, a v prípade potreby vykonávanie zmien v komunitnom pláne cestou aktualizácií.

Realizačná fáza komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná bude prebiehať v období rokov 2022 až 2027.

Tabuľka 2 Vecný a časový harmonogram spracovania KPSS obce Úhorná

Proces tvorby KPSS	Obsah	Začiatok fázy	Koniec fázy
Prípravná fáza	Príprava, dotazníkový prieskum, vytvorenie pracovnej skupiny, zhodnotenie súčasného stavu a identifikácia znevýhodnených skupín	11/2021	12/2021
Analytická fáza	Vykonanie analýz k obyvateľom, prijímateľom a poskytovateľom sociálnych služieb, k ich potrebám	12/2021	01/2022
Strategická fáza	Aktualizácia rozvojovej stratégie vyplývajúca z predchádzajúcich analýz, nastavenie postupov a nástrojov na dosiahnutie priorit a cieľov	01/2022	02/2022
Realizačná fáza	Realizácia stratégie prostredníctvom aktivít, ročné vyhodnocovanie plánu, informovanie verejnosti o plnení úloh KP,	02/2022	12/2027

Zdroj : vlastné spracovanie

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Pozostáva zo súborov údajov, ktoré tvoria podklad pre ďalšie rozhodovanie k smerovaniu rozvoja sociálnych služieb na území obce Uhorná.

Tvoria ju analýzy oblastí, ktoré sú rozhodujúce v komunitnom plánovaní pre konečné rozhodovanie k naplneniu vízie, cieľov a priorít.

2.1 ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE

2.1.1 História obce

Prvá písomná zmienka o obci Uhorná je z roku 1383 s názvom Ohary a jej historickým vývojom sa menil jej názov v roku 1437 Ohor, v roku 1773 Uhorna, v roku 1920 Uhorná, a od roku 1927 má obec terajší názov Uhorná, pričom maďarsky sa úradne obec nazývala Dénes.

Obec bola založená na valaskom práve sa, patrila panstvu Krásna Hôrka a jej obyvatelia sa živilí chovom oviec, pálením dreveného uhlia, prácou v lese a Smolníckych baniach.

Od roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Gemersko - malohontskú župu, pod okres Gelnica, kraj Košice, následne po roku 1960 pod Východoslovenský kraj a okres Spišská Nová Ves.

V roku 1828 mala obec 75 domov a 552 obyvateľov. Mnohí sa vystaňovali do priemyselných obcí Spiša

Za prvej Československej republiky sa zamestnanie obyvateľov nezmenilo, bolo rozvinuté hlavne tkáčstvo. Obyvatelia obce sa zapojili do partizánskeho hnutia a Slovenského národného povstania. Pôdu v území obrábali súkromne hospodáriaci roľníci a väčšina obyvateľov pracovala banských, lesných a iných podnikoch v susednej obci Smolník, v Prakovciach a Košiciach.⁷

2.1.2 Základná charakteristika územia

Obec Uhorná sa rozprestiera na rozlohe 883 ha, v nadmorskej výške v strede obce 710 m.n.m., v katastri 618 - 1225 m n. m., patrí do administratívneho celku okresu Gelnica v tzv. Hnileckej doline a nachádza sa v juhozápadnej časti Košického samosprávneho kraja.

Obec Uhorná leží v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria na nive Smolníckeho potoka. Chotár rázu nižšej hornatiny so smrekovým lesom, v západnej časti reliktný odlesnený povrch náhornej vrchoviny tvoria porfyroidy.

Kataster obce patrí z hľadiska ochrany prírody do chráneného vtáčieho územia patriacej medzi lokality NATURA 2000 v Chránenom vtáčom území Volovské vrchy pre hniezdenie vtákov ako bocian čierny, ďateľ bielochrbtý, včelár lesný, rybárik riečny a muchárik červenochrbtý.

V území sú najviac zastúpené lesné pozemky v rozlohe 578,55 ha a trvalý trávnatý porast o rozlohe 268,21 ha.

Z národných parkov sa najbližšie k obci nachádza Národný park Slovenský raj, kde sú vyčlenené zóny s 3. až 5. stupňom územnej ochrany prírody.

Obec je prístupná po štátnej ceste II. triedy č. 549 z obce Smolník a Krásnohorského Podhradia, vzdialená od obce Smolník 6 km so základnými službami pre občanov obce - Základná škola, ambulancie všeobecných lekárov pre deti, dorast a dospelých, stomatologická ambulancia a lekárň, mesta Rožňava 19,4 km, okresného mesta Gelnica 32,2 km, mesta Spišská Nová Ves 56 km. Obec leží vo vzdialenosti 13,4 km od rýchlostnej cesty I triedy č. 16 v obci Krásnohorské Podhradie a 57,7 km od diaľnice D1 v obci Široké.

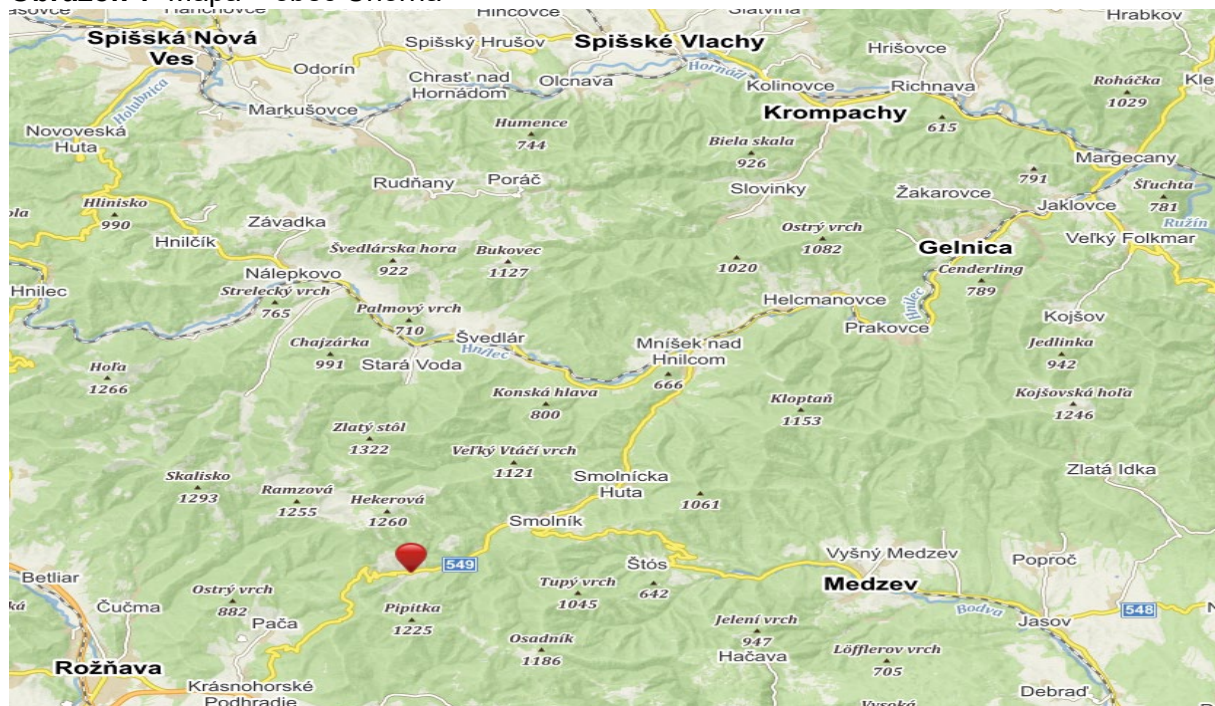
Tabuľka 3 Dostupnosť k najdôležitejším miestam a sídlam z obce Úhorná

Trasa	Dĺžka (km)	Čas v min.
Úhorná - Smolník	6	8
Úhorná – Krásnohorské Podhradie (I/16)	13,4	19
Úhorná – Mníšek n/H	16,7	18
Úhorná - Rožňava	19,4	27
Úhorná - Gelnica	32,2	34
Úhorná – Margecany	40,5	44
Úhorná – Spišská Nová Ves	56	60
Úhorná – Košice letisko	56,7	60
Úhorná – Široké (D1)	57,7	61
Úhorná - Košice	60,4	69
Úhorná - Prešov	69,6	75
Úhorná - Bratislava	349	246

www.mapy.sk

Do obce premáva prímestská autobusová doprava Eurobus a.s. Košice/Spišská Nová Ves, najbližšia zastávka vlakov osobnej dopavy je v obci Mníšek n/H vzdialenej 16,7 km, najbližšia zastávka rýchlovlakov je v obci Margecany vzdialenej 40,5 km, najbližšie letisko je v Košiciach vzdialené 56,7 km.

Obrázok 1 Mapa – obec Úhorná

Zdroj : <https://mapa.zoznam.sk/>

Tabuľka 4 Administratívne a územné začlenenie

Názov obce	Úhorná
Názov okresu	Gelnica
Názov kraja	Košický samosprávny kraj
Štatút	obec
Kód obce	543683
Kód katastrálneho územia	866342

Zdroj : Obecný úrad

Susediace katastre obce Úhorná

- katastrálne územie obce Smolník
- katastrálne územie obce Pača
- katastrálne územie obce Drnava

Zdroj : [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)](http://Atlas.krajiny.SR-Webová.mapová.aplikácia.(sazp.sk))

Historické pamiatky v obci Úhorná :

- Rímskokatolícky barokový kostol z roku 1749 tvorí dominantu obce a bol postavený na mieste pôvodného dreveného kostola, pri ktorom je aj cintorín.
- Kaplnka Panny Márie Snežnej stojí na južne orientovanom svahu nad obcou, na starom pútnickom mieste, kde vyviera prameň s údajne liečivou vodou. Vedľa kaplnky sa nachádza aj prístrešok, slúžiaci na slávenie liturgii pod holým nebom, taktiež krížová cesta so 14 krížmi. Každoročne sa na tomto mieste koná prvú augustovú nedeľu odpustová slávnosť veriacich.

2.1.3 Obyvateľstvo

Demografická štatistika poskytuje informácie o vývoji obyvateľov obce Úhorná podľa jednotlivých rokov a k spracovaniu aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb boli k obyvateľom využité informácie zo zdrojov Štatistického úradu SR a ÚPSVaR.

Celkový počet obyvateľov obce Úhorná k 01.01.2021 podľa údajov Štatistického úradu SR (ŠODB 2021) bol celkom 141 obyvateľov, pričom z uvedeného počtu bolo 75 mužov a 66 žien.

Tabuľka 5 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v obci Úhorná

ÚHORNÁ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	01.01.2021
Muži	79	79	76	78	75	76	79	74	76	74	75
Ženy	66	65	64	68	69	67	63	58	63	63	66
Spolu:	145	144	140	146	144	143	142	132	139	137	141

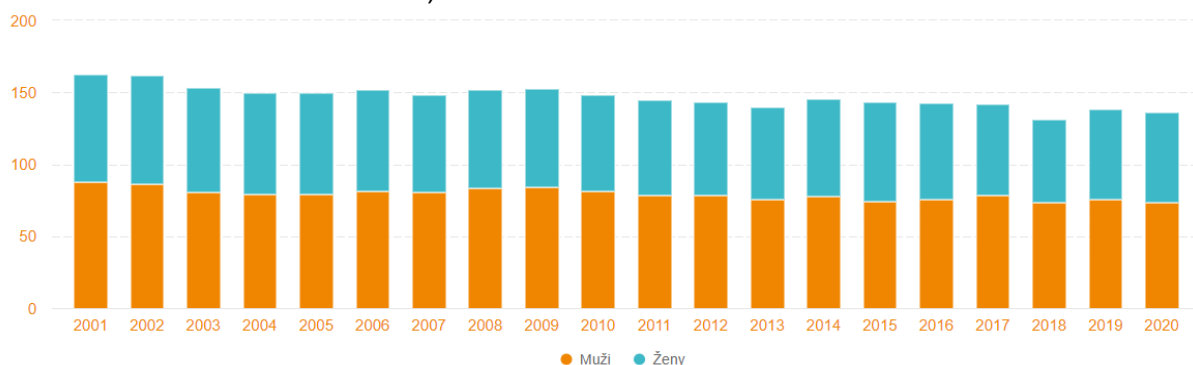
Zdroj: Štatistický úrad SR

V sledovanom období v obci Úhorná bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov (o 8 osôb). Počet mužov sa za sledované obdobie znížil o 5 osôb a počet žien sa znížil o 3 osôb.

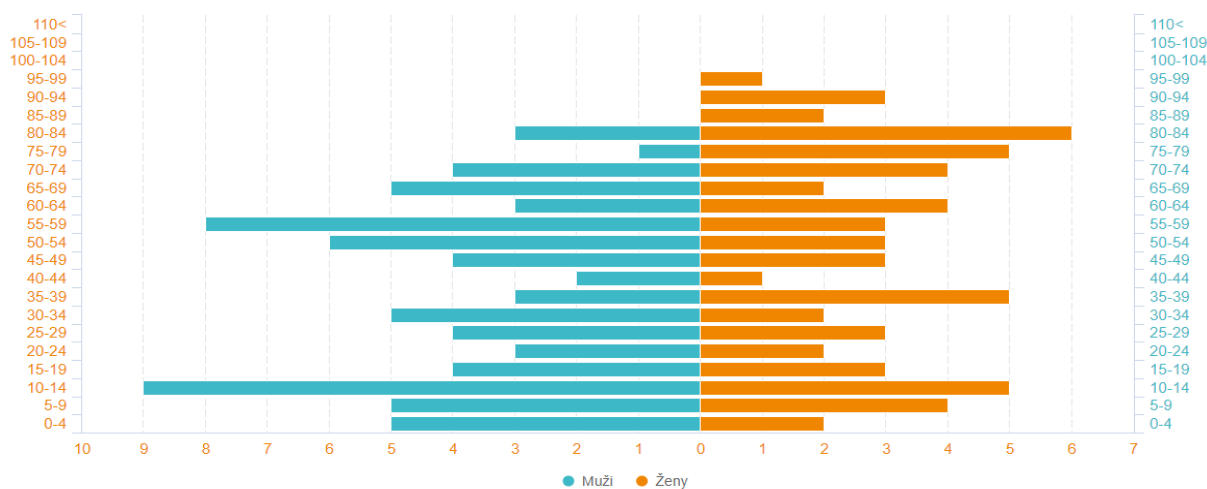

Graf 1 - Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Úhorná (vývoj v období rokov 2001-2020)

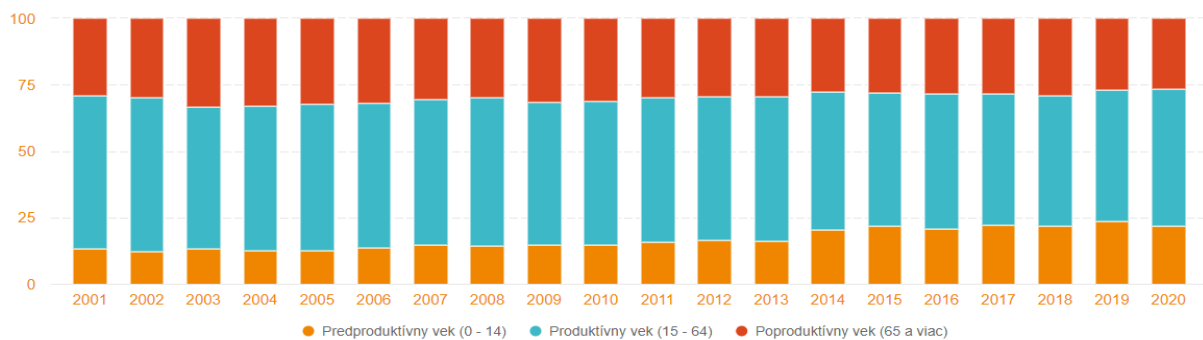
Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/>

Graf 2 - Veková pyramída obce Úhorná k 31.12.2020

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/>

Graf 3 – Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Úhorná od r. 2001 (v %)

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/>

Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľstva členená na predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek

Rok	Počet obyvateľov	Priemerný vek	Predproduktívny vek (0–14 rokov) %	Produktívny vek (15–64 rokov) %	Poproduktívny vek (65 a viac rokov) %	Index starnutia %
1996	180	47,66	10,56	63,33	26,11	247,37
2000	156	48,81	8,33	62,82	28,85	346,15
2005	150	46,03	12,67	55,33	32,0	252,63
2010	149	45,03	14,77	54,36	30,87	209,09
2015	144	42,83	22,22	50,0	27,78	125
2020	137	43,91	21,9	51,82	26,28	120

DATAcube – index vekového zloženia obce

V roku 2020 bolo v obci Úhorná z celkového počtu 137 obyvateľov :

- v predproduktívnom veku 30 obyvateľov (21,9%),
- v produktívnom veku 71 obyvateľov (51,82%),
- v poproduktívnom veku 36 obyvateľov (26,28%),
- s indexom starnutia 120%.

V rámci Slovenskej republiky sa vekové zloženie obyvateľstva SR za posledných 10 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnil. Porovnaním vekovej štruktúry obyvateľstva v obci, vidíme, že poproduktívne obyvateľstvo od roku 1996 sa vyvíjalo najprv rastom, následne od r. 2005 poklesom k hodnote porovnateľnej z roku 1996 (26,28%), pričom rastie predproduktívne obyvateľstvo, ale klesá podiel produktívneho obyvateľstva.

Aj napriek poklesu poproduktívneho obyvateľstva v obci, aj napriek tomu je osôb starších ako 65 rokov 36 obyvateľov a vzniká potreba rozvíjať úroveň poskytovania sociálnej služby v obci a to hlavne zabezpečením poskytovania opatrovateľskej služby, zabezpečením stravovania, s vytvorením podmienok na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k plnohodnotnému spoločenskému a kultúrnemu rozvoju tejto cieľovej skupiny obyvateľov.

Aj napriek obmedzeným finančným možnostiam obce, bude podpora zameraná subjektom poskytujúcich sociálne služby na zabezpečovanie potrebných služieb pre občanov obce.

Prirodzený prírastok - migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2014, 2015, 2017. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v roku 2016. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2012 a 2014. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2018. Najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v roku 2019.

Tabuľka 7 Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva v obci Úhorná

ÚHORNÁ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Narodení	2	2	1	5	4	0	3	1	1	1
Zomretí	2	1	3	2	4	2	4	4	1	2
Prirodzený prírastok obyvateľstva	0	1	-2	3	0	-2	-1	-3	0	-1

Prist'ahovaní na trvalý pobyt	3	3	3	3	0	3	7	0	9	0
Vyst'ahovaní z trvalého pobytu	6	5	5	0	2	2	7	7	2	1
Migračné saldo	-3	-2	-2	3	-2	1	0	-7	7	-1
Celkový prírastok obyvateľstva	-3	-1	-4	6	-2	-1	-1	-10	7	-2
Počet obyvateľov obce:	145	144	140	146	144	143	142	132	139	137

Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci žijú podľa údajov ŠU SR (SODB 2021) k 01.01.2021 v štruktúre podľa národnosti občania slovenskej, rómskej, ukrajinskej, inej a obyvatelia nezistenej národnosti. Najviac je obyvateľov Slovenskej národnosti 98 (69,5%), 29 obyvateľov rómskej národnosti (20,57%), 2 obyvatelia Ukrajinskej národnosti (1,42%) a u 11 obyvateľov obce národnosť nebola zistená (7,8%). Aj napriek tomu, že k rómskej národnosti sa hlási 29 obyvateľov obce, v skutočnosti ich v obci žije 37 (26,2%) z celkového počtu obyvateľov.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti k 31.12.2020

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	SPOLU	%
Slovenská	98	69,5
Rómska	29	20,57
Ukrajinská	2	1,42
Iná	1	0,71
Nezistená	11	7,8
SPOLU	141	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Náboženská štruktúra obyvateľov v obci

V obci podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) k 01.01.2021 sa v štruktúre podľa náboženského vyznania obyvateľstva 71 obyvateľov hlási k Rímskokatolíckej cirkvi v SR (tvoria 50,35% obyvateľstva obce). K Pravoslávnej cirkvi na Slovensku sa hlásia 4 obyvatelia (2,84%), ku gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku sa rovnako hlásia 2 obyvatelia (1,42%), bez vyznania je 51 obyvateľov (36,17%) a pri 11 obyvateľoch obce (7,8%) sa nepodarilo zistiť náboženské vyznanie.

Tabuľka 9 Náboženské vyznanie

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE	SPOLU	%
Rímskokatolícka cirkev v SR	71	50,35
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku	2	1,42
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku	2	1,42
Pravoslávna cirkev na Slovensku	4	2,84
Bez vyznania	51	36,17
Nezistené	11	7,8
SPOLU	141	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) k 01.01.2021 je v štruktúre podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania najviac zastúpené obyvateľstvo so základným vzdelaním 60 a tvorí (42,55%) podiel z celkového počtu obyvateľov obce, stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) má 29 obyvateľov (20,57%), úplné stredné vzdelanie (s maturitou) 17 obyvateľov (12,06%), bez školského vzdelania pri osobách vo veku 0 – 14 rokov je 17 detí (12,06%) a u 11 obyvateľov (7,8%) nebolo zistené ich vzdelanie.

Tabuľka 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	SPOLU	%
Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0 – 14 rokov	17	12,06
Základné	60	42,55
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	29	20,57
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	17	12,06
Vyššie odborné vzdelanie	3	2,13
Vysokoškolské vzdelanie	4	2,84
Bez školského vzdelania- osoby vo veku 15 rokov a viac	0	0
Nezistené	11	7,8
SPOLU	141	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Vzdelanie obyvateľov priamo ovplyvňuje tvorbu spoločenských hodnôt v obci a vzdelanejší občania sa aktívnejšie zapájajú do rozvojového procesu obce v obecnom zastupiteľstve, alebo účelových komisiách obce.

2.1.4 Spoločenský život, kultúra a šport

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom internetovej stránky <https://www.uhorna.sk/>.

Obec na spoločensko-kultúrne aktivity využíva kultúrny dom, ktorého súčasťou je spoločenská sála s kapacitou pre cca 100 ľudí s kuchynkou a sociálnym zariadením. V obci nie je zriadená obecná knižnica, ani folklórny, ani divadelný súbor. Kultúrny život v obci nie je počas roka veľmi bohatý (čo je však vzhľadom na veľkosť obce prirodzené). Počas letných mesiacov sa tu koná jedno spoločenské podujatie – Tajch tag.

Tabuľka 11 Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	ÁNO	Telocvičňa	NIE
Kino	NIE	Športové ihrisko prírodné	NIE
Knižnica	NIE	Multifunkčné ihrisko	NIE
Ochotnícky divadelný súbor	NIE	Športový klub	NIE
Folklórny súbor	NIE	Detské ihrisko	NIE
Kostol	ÁNO		
Cintorín	ÁNO		
Dom smútku	NIE		

Zdroj: OcÚ Úhorná

Počas roka sa v obci koná niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí, na ktorých sa zúčastňujú vekové kategórie od detí po seniorov.

Tabuľka 12 Kultúrne aktivity v obci počas roka

Mesiac	Kultúrna aktivita
Január/Február	Úhorniansky bál
Jún/Júl	Tajch Tag
November	Katarínska zábava
December	Mikuláš

Zdroj : OcÚ Úhorná

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v obci Úhorná má významné postavenie v živote obyvateľov obce cirkev, ktorá má v obci významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. Rímskokatolícky kostol v obci je zasvätený Sedembolestnej Panny Márii a nad obcou pod vrchom Hekerová (1260 m n. m.) je kaplnka Panny Márie Snežnej, kde sa nachádza prístrešok na slávenie liturgií pod holým nebom a krížová cesta so 14 krížmi a každoročne 1 augustovú sobotu a nedeľu sa pri nej koná odpust.

V obci sa v súčasnosti nenachádza žiadne športové prírodné, multifunkčné ihrisko, ani telocvičňa a nie je ani aktívny žiadny športový klub. Počas roka sa v obci organizujú spoločné športové aktivity – spoločná lyžovačka v mesiaci december, január na lyžiarskom vleku za obcou v kú Úhorná, taktiež hokejové zápasy na jazere Úhorná.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – kúpanie a plávanie v jazere Úhorná nachádzajúceho sa v blízkosti obce, turistika, cykloturistika, možnosti pre lyžovanie, bežecké lyžovanie, možnosti pre poľovníctvo.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach s krásnym vidieckym prostredím pre trávenie voľného času.

2.1.5 Školstvo

V Úhornej sa nenachádza žiadna škola ani školské zariadenie. Najbližšia materská škola a základná škola sa nachádzajú v susednej obci Smolník, s ktorou má obec Úhorná zriadený spoločný školský obvod. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z obce navštevovať, sa nachádzajú najmä v Rožňave, Prakovciach, Gelnici, Košiciach a Spišskej Novej Vsi.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov obce Úhorná prebieha bez pomoci asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

Zo sociálneho hľadiska absentuje pedagogický dozor v obci.

2.1.6 Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť je obyvateľom obce Úhorná je poskytovaná najmä v ambulanciách nachádzajúcich sa v Smolníku, v Mníšku n/Hnilcom a v Rožňave, kde v súčasnosti od r. 2021 pre odchod do dôchodku nie je ošetrojúci praktický lekár pre dospelých v obci Smolník, kde je pre obyvateľov dostupná aj lekárňa a stanica Záchrannej zdravotnej služby Košice (ZZS). Špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Rožňave, Gelnici, Spišskej Novej Vsi a Košiciach, kde okrem Gelnice sú lokalizované aj nemocnice. Pre obyvateľov obce

sú k dispozícii iba pojazdné predajne potravín, mäsa a ovocia zeleniny. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v Rožňave a v Gelnici.

Tabuľka 13 Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra v obci

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnej služby	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	nie
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchranného zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	nie

Zdroj: Obecný úrad

2.1.7 Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce. V obci sa poskytujú iba služby v súvislosti so zabezpečovaním obyvateľov potravín, mäsa a ovocia a zeleniny cestou pojazdných predajní v intervale 3 krát počas týždňa v určených dňoch a stanovených časoch.

Tabuľka 14 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Ostatné služby	4
Maloobchod	3
Obec Úhorná	1
Pozemkové spoločenstvo	1
Služby v lesníctve	1
Poľnohospodárstvo	1

Zdroj: <https://www.vsetkyfirmy.sk/>

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 15 Spádovosť obce k vybraným administratívno-správnym službám

Sídlo Matričného úradu	Smolník
Sídlo pracoviska Daňového úradu	Gelnica
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia Policajného zboru	Gelnica
Sídlo Okresného súdu	Spišská Nová Ves

Sídlo Okresného úradu	Gelnica
Sídlo územnej Vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1.8 Bývanie

Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch s napojením na elektrinu. Obec nemá vybudovaný verejný vodovod, kanalizáciu, čističku odpadových vôd a pripojenie plynom. V obci je v súčasnom období vydaných 147 popisných čísel rodinných domov, z toho je 71 rodinných domov obývaných a 76 RD neobývaných. Vykurovanie RD je prevažne na tuhé palivo.

Tabuľka 16 Vybavenie technickou infraštruktúrou v obci

Technická infraštruktúra	ÁNO/NIE
Vodovod	NIE
Kanalizácia	NIE
ČOV	NIE
Plyn	NIE
Elektrina, Verejné osvetlenie	ÁNO
Obecný rozhlas	ÁNO
Mobilný operátor	ÁNO
Internet	ÁNO

Zdroj : Obecný úrad

V obci nie je vybudovaná infraštruktúra na výstavbu nových rodinných domov, bytová otázka sa rieši odkupovaním voľných rodinných domov.

2.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB

Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb bola spracovaná na základe dotazníkového prieskumu, dostupných údajov v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi sociálnych služieb, s prijímateľmi sociálnych služieb a od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny.

Dotazníkového prieskumu ku komunitnému plánu sociálnych služieb obce Úhorná sa v období od 09.12.2021 – 12.01.2022 zúčastnilo celkom 27 obyvateľov obce (vyhodnotenie dotazníka sa nachádza v prílohe č. 2 Komunitného plánu), pričom občania sa vo väčšine vyjadrili, nie sú informovaní o poskytovaných sociálnych službách v obci, informácie o poskytovaní sociálnych služieb preferujú získať osobným kontaktom na úradoch (Obecný úrad, ÚPSVaR ...), alebo vyhľadajú pomoc v rodine, u priateľov, či cestou internetu, alebo formou letákov a informácií doručených do poštových schránok. Ďalej bolo zisťované, o aké sociálne služby majú občania záujem, tak respondenti najčastejšie uviedli, že majú záujem o využitie iných služieb ako boli uvedené v dotazníku – formou finančnej výpomoci a peňažných dávok, ďalej o využitie domácej opatrovateľskej služby a prepravnej služby.

V dotazníkovom zisťovaní, ktorej skupine obyvateľstva by sa mala venovať väčšia pozornosť, tak väčšina respondentov uviedla skupinu seniorov, následne skupinám dlhodobo nezamestnaným, mnohopočetným rodinám, deťom a mládeži a osobám s nepriaznivým zdravotným stavom, pričom občania preferujú rozvoj sociálnych služieb poskytovaných formou terénnej sociálnej služby v prirodzenom (domácom) prostredí.

Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie a aj v budúcnosti bude klásť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2021 – 2030. Sociálna infraštruktúra v obci je nastavená k potrebám ľudí podľa finančných možností obce.

V obci nepôsobí žiadne sociálne zariadenie, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu občanom odkázaným v zariadení. Pobytové sociálne služby sú najbližšie v Rožňave, Prakovciach, Gelnici NálepkoVe a Spišskej Novej Vsi, v, kde je možnosť zabezpečiť sociálnu službu v zariadení.

Opatrovateľská služba nie je v prevádzkovaná obcou a na koordináciu sociálnych služieb v obci nie je vytvorená funkcia sociálneho pracovníka k poskytovaniu základného sociálneho poradenstva, mapovanie občanov, ktorý potrebujú sociálne služby, posudzovanie problémov fyzickej osoby alebo rodiny, odporúčanie a sprostredkovanie odbornej sociálnej pomoci.

Pre sociálne skupiny seniorov a ťažko zdravotne postihnuté osoby sa opatrovateľská služba v súčasnosti zabezpečujú hlavne rodinnými príslušníkmi v domácom prostredí s využitím systému sociálneho zabezpečenia a pomoci formou peňažného príspevku na opatrovanie z ÚPSVaR a k 31.12.2020 bola takáto sociálna služba poskytovaná 4 občanom obce. V obci nepôsobí žiadny neverejný poskytovateľ opatrovateľskej služby.

V obci nebola zriadená miestna organizácia dôchodcov, ani zdravotne postihnutých osôb.

Vzhľadom na vysoký počet občanov poproduktívneho veku je potrebné doplniť vhodné formy poskytovania sociálnych služieb v obci, kde vhodnou alternatívou môže byť permanentné zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania s cieľom zotrvania prijímateľov sociálnych služieb v domácom prostredí, vytvorením podmienok na kvalitný a plnohodnotný život a ich spoločenský a kultúrny rozvoj.

Finančné možnosti obce sú obmedzené, ale podporuje snahu subjektov k poskytovaniu sociálnych služieb potrebných pre občanov obce.

Obec poskytuje tieto sociálne služby:

- základné sociálne poradenstvo
- pomoc zabezpečenia stravovania odkázaných osôb
- pomoc pri zamestnávaní dlhodobo nezamestnaných občanov v spolupráci s ÚPSVaR
- pomoc rodinám v krízových situáciách napr. živelná pohroma, rodinná tragédia a pod.

2.3 ANALÝZA SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN

Sociálna súdržnosť závisí od súdržnosti všetkých vrstiev spoločnosti a spájania hospodárskej politiky s politikou sociálnou. Od toho závisí aj trvalo udržateľný rast kvality života občanov, pri ktorej je potrebné zohľadňovať aj nemateriálnu životnú úroveň, kde patrí

zdravie, vzdelávanie, práca, medziľudské vzťahy, sociálne kontakty, trávenie voľného času a kvalita životného prostredia.

Cieľovým zameraním sociálnej práce je okrem jednotlivca, aj skupina alebo komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú, pričom spoločným znak je určený sociálnym znevýhodnením, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na opatreniach štátu. V obci má vývoj obyvateľstva v posledných rokoch mierne klesajúcu tendenciu. Marginalizovaná skupina obyvateľov (MRK) v obci tvorí 27% podiel počtu obyvateľov obce (37 obyvateľov). V obci je 36 občanov v poproduktívnom veku s podielom 26,28% z celkového počtu obyvateľov, 19 občanov k 31.11.2021 s ťažkým zdravotným postihnutím, z ktorých sú 4 občania opatrovaní v domácom prostredí rodinnými príslušníkmi, taktiež 5 občanov má výraznejšie problémy s požívaním alkoholu (obec nevedie evidenciu takýchto osôb) a 1 týraná žena s deťmi.

Sociálne znevýhodnené skupiny môžeme rozdeliť do skupín :

1. seniori
2. zdravotne postihnutí
3. nezamestnaní
4. deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
5. občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

2.3.1 Seniori

Senior je starší človek - spravidla osoba v poproduktívnom veku, nad 65 rokov, pričom charakteristickými faktormi sú vek a starnutie človeka.

Zmeny v starobe môžeme rozdeliť :

- fyziologické – seniorsky vek so sebou spravidla prináša vizuálne premeny a chorobnosť, pričom zhoršujúci zdravotný stav zapríčiňuje nárast neaktívnych seniorov,
- psychologické – úbytok mozgového tkaniva a tým spomalenie seniora, veľakrát nastáva dobrovoľná sociálna izolácia, čo má za následok demenciu, depresie, poruchy adaptácie, správania ...
- sociálne zmeny – nastáva pri odchode do dôchodku a tým spojený aj úbytok finančných prostriedkov, obmedzenie kontaktov a tým aj veľa voľného času, ktorý sa musia naučiť využívať.

Sociálne potreby seniorov spočívajú v tom, že chcú patriť k skupine, kde sa cítia dobre, byť milovaní a aj prijímať tento pocit od druhých, byť informovaní o okolitom dianí a mať možnosť s niekým hovoriť a vyjadrovať sa.⁸

Starnutie obyvateľstva je chápané ako nenavrátiteľný biologický proces v živote človeka, charakterizuje ho indikátor aktívneho starnutia obyvateľstva - index starnutia, ktorý vyjadruje koľko osôb vo veku 65 a viac rokov pripadá na 100 detí vo veku 0-14 rokov. Zdravé starnutie je proces maximálneho využitia všetkých príležitostí k fyzickému, sociálnemu a duševnému zdraviu, ktorý umožňuje starším ľuďom zúčastniť sa aktívne a bez diskriminácie spoločenského života.

Skupinu seniorov je možné charakterizovať týmito spoločnými prejavmi:

- dosiahnutie veku rozhodného pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií

vyžadujúcej podporu komunity,

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- pri strate životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- využiteľný potenciál jednotlivcov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá je v obci po MRK (37) najpočetnejšia skupina a preto je potrebné tejto kategórii venovať špecifickú pozornosť.

Tabuľka 17 - Seniori v obci Úhorná k 31.12. 2020

Celkový počet obyvateľov	Muži	Ženy	Spolu
	74	63	137
Seniori	Muži	Ženy	Spolu
65-69	5	2	7
70-74	4	4	8
75-79	1	5	6
80-84	3	6	9
85+	0	6	6
SPOLU	13	23	36

Zdroj: Štatistický úrad SR

Občania nad 65 rokov majú 26,27% zastúpenie celkového počtu obyvateľov obce, z ktorých je 19 občanov odkázaných na sociálne služby. Keď porovnáme vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996 mierne kolísavý, ale vyrovnaný počet ľudí v poproduktívnom veku s trvale vysokým podielom na celkovom počte obyvateľov, pričom v okrese Gelnica, Košickom kraji, ale aj priemer v celej Slovenskej republike je vzostupný, čím je potrebné reagovať na nárast sociálnych potrieb občanov.

Tabuľka 18 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996

Vývoj osôb v poproduktívnom veku (65+, %) /ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2020
ÚHORNÁ	26,11	28,85	32,0	30,87	27,78	28,79	26,28
okres Gelnica	11,41	11,63	11,95	11,93	13,0	14,03	14,67
kraj Košice	10,31	10,71	10,95	11,42	13,26	14,82	15,78
SR	11,09	11,47	11,74	12,38	14,45	16,04	17,07

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

V obci Úhorná nie je zriadená Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska, ale v prípade záujmu, obec bude nápomocná pri vytváraní podmienok na jej činnosť.

Jedáleň pre dôchodcov v obci nie je zriadená, ale stravovanie obecny úrad vie zabezpečiť cestou podnikateľského subjektu z oblasti stravovania. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom, deťom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené VZN a ani iným spôsobom.

Obec taktiež ekonomicky nevypomáha pri oprávnených nákladoch za sociálne služby obyvateľom obce umiestnených v sociálnych zariadeniach.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená, legislatívne je upravená vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Priebežným prieskumom, aspoň raz ročne k **30.04.**, je potrebné povereným zamestnancom alebo voleným občanom obce monitorovať skupinu seniorov v obci a ich potreby sociálnych služieb.

2.3.2 Zdravotne postihnutí

Zdravotné postihnutie môžeme nazvať akúkoľvek duševnú, telesnú, dočasnú, dlhodobú alebo trvalú poruchu alebo handicap, ktorý osobám so zdravotným postihnutím bráni prispôbovať sa bežným životným situáciám. Zdravotné postihnutie zahŕňa mnoho funkčných obmedzení a môže byť telesné, psychické alebo kombinované.

Osoby so zdravotným postihnutím sú osoby s telesnými, mentálnymi, psychickými, intelektuálnymi, zmyslovými postihnutiami, postihnutiami pohybového aparátu, ostatnými postihnutiami (môžu mať charakter civilizačných ochorení) alebo kombinované postihnutia, ktoré spolu s rôznymi prekážkami môžu brániť osobe účinnému zapojeniu do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými. Vznik a existencia zdravotného postihnutia je sociálna udalosť v živote človeka, ktorá ovplyvňuje zásadným spôsobom jeho život, ale aj jeho rodiny a podľa kategórií postihnutia má rozdielne dopady na sociálne následky a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci.⁹

V obci Úhorná k skupine občanov ťažko zdravotne postihnutých (ŤZP) k 31.11.2021 je evidovaných 19 občanov obce, nie je zabezpečené vyhľadávanie a evidencia takýchto osôb, absentujú informácie k poskytovateľom sociálnych služieb, aj k špecializovaným sociálnym poradenstvám (ŠSP), nie je vybudovaná bezbariérovosť v obci, pričom títo občania ťažko hľadajú uplatnenie na trhu práce a chýba aj miestna legislatíva k zabezpečeniu pomoci tejto skupine obyvateľov.

Zákon o sociálnych službách vymedzuje poskytovaniu sociálnych služieb k cieľovej skupine zdravotne postihnutých osôb dostatočný priestor a až k okresným úrovniam poskytovanie sociálnych služieb je podľa druhu sociálnej služby, poskytovateľa a cieľovej skupiny zdravotne postihnutej osoby aj na internetovej stránke Košického samosprávneho kraja <https://web.vucke.sk/sk/>.

Opatrovateľská služba sa poskytuje osobe, ktorá je odkázaná na dohľad alebo na pomoc inej osoby, na základe stupňa odkázanosti. Starostlivosť v domácom prostredí je forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu ťažko zdravotne postihnutých občanov. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti k 31.12.2020 je v obci zabezpečované pre 4 občanov peňažným príspevkom na opatrovanie cestou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR).

Obec Úhorná neprevádzkuje a ani nemá zapísanú opatrovateľskú sociálnu službu do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja, taktiež tohto času na území obce neprevádzkuje činnosť v poskytovaní sociálnych služieb žiadny neverejný poskytovateľ sociálnych služieb.

Denné centrum poskytuje sociálnu službu **ambulantnou formou** počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou nasledovne :

- a/ poskytuje sociálne poradenstvo,
- b/ zabezpečuje záujmovú činnosť.⁴

V obci nie je zriadené denné centrum, zoznam vybratých najbližších denných centier je uvedený v tabuľke.

Tabuľka 19 Vybraté denné centrá pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím v okolí

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Diecézna charita Rožňava	ambulantná	Rožňava, ul. Kósu – Schoppera 141 Tel. 058/7326415
Spišská katolícka Charita Spišská Nová Ves	ambulantná	Spišská Nová Ves, ul. Slovenská 30 Tel. 053/4424500
CHARITA Gelnica	ambulantná	Gelnica, ul. Slovenská č. 66 Tel. 0911 942 662
DEDUŠKO n. o. Margecany sídlo Košice, Vojenská 2	ambulantná	Margecany, školská 2 055 01 Margecany Tel. 0948922447

Zdroj : vlastné spracovanie

Ak terénna sociálna služba alebo ambulantná sociálna služba nie je vhodná, účelná alebo dostatočne nerieši nepriaznivú situáciu osoby, poskytuje sa **pobytová sociálna služba**, kde súčasťou sociálnej služby je ubytovanie týždenné alebo celoročné.

Tabuľka 20 Vybraté zariadenia sociálnych služieb v okolí

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
SUBSIDIUM ROŽŇAVA	pobytová	Rožňava, Betliarska 2032 Tel. 058/7322946
Zariadenie pre seniorov ROŽŇAVA	pobytová	Rožňava – Huta 3454 Tel. 058/7320003
PRO VITAE n. o. GELNICA	pobytová	NsP Gelnica, Nemocničná č. 42 Tel. 0917 754 914
Dom opatrovateľskej služby GELNICA	pobytová	Gelnica ul. SNP č. 20 Tel. 053/ 4821 689
Zariadenie opatrovateľskej služby PRAKOVCE	pobytová	Prakovce č. 277 Tel. 0901700648
IDEA- Domov sociálnych služieb Prakovce	pobytová	Prakovce č. 264 Tel. 053/4874417

SocialTrans n. o. Spišské Vlachy	pobytová	Spišské Vlachy, Jarná č. 23 Tel. 053/4298865
Domov dôchodcov NÁLEPKOVO n. o.	pobytová	Nálepkovo, Letná 352/8 Tel. 053/4298246
Spišská katolícka charita SPIŠSKÁ NOVÁ VES	pobytová	Spišská Nová Ves ul. Slovenská č. 30 Tel. 0910842563

Zdroj : vlastné spracovanie

V obci Úhorná bolo k 30.11.2021 uznaných evidovaných spolu 19 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej iba ŤZP) a bolo ÚPSVaR vydaných 5 preukazov osobám s ťažkým zdravotným postihnutím a 4 preukazy osobám s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej iba ŤZP-S).

Tabuľka 21 Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 30.11.2021

Počet osôb – držiteľov preukazov s ŤZP	Muži	Ženy	Spolu
vo veku do 7 rokov	0	0	0
vo veku od 7 do 18 rokov	0	2	2
vo veku od 19 do 65 rokov	6	1	7
vo veku od 66 do 80 rokov	3	3	6
vo veku nad 80 rokov	1	3	4
SPOLU	10	9	19

Zdroj : ÚPSVaR

Tabuľka 22 Počet preukazov ŤZP a ŤZP-S – stav k 30.11.2021

Počet preukazov celkom	Preukaz FO s ŤZP			Preukaz FO s ŤZP-S		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
vo veku do 7 rokov	0	0	0	0	0	0
vo veku od 7 do 18 rokov	0	0	0	0	0	0
vo veku od 19 do 65 rokov	2	0	2	3	0	3
vo veku od 66 do 80 rokov	1	1	2	0	1	1
vo veku nad 80 rokov	0	1	1	0	0	0
SPOLU	3	2	5	3	1	4

Zdroj : ÚPSVaR

Tabuľka 23 Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Úhorná

PRÍSPEVOK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PP na opatrovanie	2	3	3	4	5	6	6	5	5	4
PPnK zvýšených výdavkov - diéta	5	6	4	4	4	4	2	2	3	3

PPnK zvýšených výdavkov – hygiena alebo opotrebovanie	13	15	12	12	12	13	12	10	7	6
PPnK zvýšených výdavkov – prevádzka OMV	19	21	19	18	19	19	18	16	13	13
PP na kúpu pomôcky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PP na úpravu rodinného domu	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
PP na osobnú asistenciu	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
PP na prepravu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj : ÚPSVaR SR

V spolupráci s ÚPSVaR je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania uchádzača o zamestnanie zdravotne postihnutých občanov vo verejnom a podnikateľskom sektore a možnosť uplatnenia zdravotne postihnutej osoby vo vytvorených chránených dielňach.

V obci nie je založená miestna organizácia zdravotne postihnutých osôb, taktiež obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnuté osoby, ale stravovanie obecný úrad zabezpečuje cestou podnikateľského subjektu z oblasti stravovania, pričom obec nemá upravený postup a podmienky vo VZN a ani iným spôsobom poskytovania stravovania dôchodcom, deťom a zdravotne postihnutým občanom.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená – príslušná legislatíva na riešenie bezbariérovosti v obci je vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.¹⁰

Priebežným prieskumom, aspoň raz ročne k **30.04.**, je potrebné povereným zamestnancom alebo voleným občanom obce monitorovať zdravotne postihnuté osoby v obci a ich potreby sociálnych služieb.

2.3.3 Nezamestnaní

Nezamestnaní sú označované práceschopné osoby, ktoré si nemôžu nájsť platené uplatnenie na trhu práce. Nezamestnanosť je následkom nerovnováhy medzi dopytom a ponukou na trhu práce, lebo tých čo sa pracovnú silu ponúkajú je viac, ako tých čo pracovnú silu hľadajú.

Nezamestnanosť môžeme rozdeliť na :

- cyklickú spojená s hospodárskym cyklom, v čase krízy je zamestnaných menej ako v dobe rastu,
- absolútnu – v určitej oblasti je dopyt po pracovných miestach vyšší ako je počet pracovných miest,
- štrukturálnu – nezamestnaný nemôže získať prácu vo svojom odbore, súvisí s nerovnomernosťou ponuky a dopytu,
- dočasnú – krátkodobá – súvisí s obdobím hľadania si novej práce,

- sezónnu – pri sezónnej práci,
- technologickú – technologickým vývojom trhu práce k požadovaným profesiám,
- skrytú – časť nezamestnaných nie je v žiadnej evidencii (napr. bezdomovci), časť si aktívne nehľadá prácu (napr. nízke mzdy), časť má objektívne dôvody (napr. matka kôli starostlivosti o deti, keď nemá dostupnú materskú škôlku),
- špeciálne typy nezamestnanosti – napr. nezamestnanosť regionálna, žien, mládeže.

Rizikové skupiny nezamestnaných sú mladiství, absolventi škôl, uchádzači v preddôchodkovom veku, ženy po materskej dovolenke, uchádzači o zamestnanie so zmenenou pracovnou schopnosťou, osoby po výkone trestu a dlhodobo nezamestnaní.

Dĺžka trvania nezamestnanosti môže byť ovplyvnená nedostatočnou kvalifikáciou, málo pracovných skúseností, nedôstojné podmienky k práci u zamestnávateľov, slabá sebadôvera, nízke finančné ohodnotenie, nezáujem o prácu, hodnotová orientácia nekorešponduje s podmienkami ponúkaných prác a objektívne okolnosti kôli vysokým nákladom do zamestnania, trhu práce v regióne atď.

Podpora (dávka) v nezamestnanosti je dávka v nezamestnanosti vyplácaná sociálnou poisťovňou, pričom každý poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti po splnení zákonných podmienok priznania dávky a vzniká dňom zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) a zaniká uplynutím najviac 6 mesiacov.¹¹

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo z obce (sú osoby vo veku nad 15 rokov) pracuje v priemyselnej výrobe, stavebníctve a službách v okolitých obciach a mestách, kde denne dochádzajú za prácou.

Štatistické údaje k nezamestnaným z obce boli zisťované zo zdroja Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka 24 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Úhorná k 31.12.2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet evidovaných uchádzačov	10	9	9	8	9	13	12	4	7	5	9
<i>z toho ženy</i>	3	2	3	3	4	5	3	0	1	3	1
<i>z toho dlhodobo nezamestnaní</i>	5	6	4	4	3	4	6	4	3	3	3
<i>z toho so zdravotným postihnutím</i>	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci od r. 2010 má kolísavý trend, pričom k 31.12.2020 bolo ÚPSVaR z obce Úhorná evidovaných celkom 9 uchádzačov o zamestnanie. Z hľadiska dlhodobej nezamestnanosti došlo k poklesu nezamestnaných od r. 2016, kde v r. 2020 boli 3 uchádzači o zamestnanie v evidencii dlhodobo nezamestnaných občanov obce.

Tabuľka 25 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku z obce Úhorná

Vek/ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
19	1	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0
20 – 24	1	1	3	0	1	3	2	0	1	0	0

25 – 29	1	1	1	2	2	1	2	1	2	0	1
30 – 34	0	1	0	1	1	2	1	0	1	1	2
35 – 39	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
40 – 44	2	1	2	2	1	2	2	0	0	0	0
45 – 49	2	2	0	1	2	1	2	2	1	1	1
50+	2	2	2	2	0	2	3	1	3	3	2

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2010 v štruktúre podľa veku bolo zo skupiny 50+ rokov, 20 – 24 rokov a 25 – 29 rokov.

Tabuľka 26 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania z obce k 31.12.2020

ÚHORNÁ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Neukončené základné vzdelanie	3	2	1	1	1	1	1	1	0	0	3
Základné vzdelanie	3	2	2	3	3	7	4	3	5	3	5
Nižšie stredné odborné vzdelanie	3	4	3	2	0	2	3	0	1	1	0
Úplné stredné odborné vzdelanie	1	1	2	2	4	3	4	0	1	1	1
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0
Vysokoškolské vzdelanie I a II. stupeň	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Vysokoškolské vzdelanie III. stupeň	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2010 bol podľa v štruktúre podľa vzdelania u uchádzačov so základným vzdelaním, nižším stredným odborným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Tabuľka 27 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie k 31.12.2020

ÚHORNÁ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-3 mesiacov	2	3	2	1	2	3	1	0	3	0	2
4-6 mesiacov	0	0	1	1	3	1	3	0	0	1	0
7-9 mesiacov	1	0	1	1	0	4	0	0	1	0	2
10-12 mesiacov	2	0	1	1	1	1	2	0	0	1	2
13-24 mesiacov	4	1	1	1	2	2	3	2	0	1	1
25-48 mesiacov	0	1	2	1	0	1	2	1	2	1	0
Nad 48 mesiacov	1	4	1	2	1	1	1	1	1	1	2

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2010 evidovaných na ÚPSVaR Gelnica v štruktúre podľa dĺžky evidencie bolo u uchádzačov od 0-3 mesiacov a 4–6 mesiacov, taktiež 13-24 mesiacov a nad 48 mesiacov, pričom dlhodobá nezamestnanosť sa posudzuje obdobie nad 12 mesiacov.

Tabuľka 28 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa profesie posledného zamestnania

ÚHORNÁ	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Príslušníci ozbrojených síl	0	0	0	0	0	0
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0	0	0	1	0
Špecialisti	0	0	0	0	0	0
Technici a odborní pracovníci	0	1	0	0	0	0
Administratívni pracovníci	0	0	0	0	0	1
Pracovníci v službách a obchode	2	1	0	0	1	0
Kvalif. pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve	0	0	0	0	0	0
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	0	0	0	1	0	0
Operátori a montéri strojov a zariadení	2	1	1	2	0	1
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	2	6	3	2	2	4
Neurčené	7	3	0	2	1	2

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2015 bolo v štruktúre podľa profesie posledného zamestnania u pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov, neurčených profesií a operátori a montéri strojov a zariadení.

V spolupráci s ÚPSVaR Gelnica, obec v prípade potreby organizuje aktivačnú činnosť (menšie obecné služby) podľa § 12 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, hlavne pre najodkázanejšiu skupinu, dlhodobo nezamestnaných občanov, na podporu a udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sú občania v evidencii nezamestnaných po dobu dlhšiu ako 12 mesiacov (3 občania obce k 31.12.2021), ktorých charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia k ponuke voľných pracovných miest, strata pracovných návykov, záujmu a motivácie pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce.¹²

Aktivačné práce (menšie obecné služby pre obec) sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, dlhodobo nezamestnaným uchádzačom o zamestnanie, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke v hmotnej núdzi podľa § 10 a § 12 zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi, podľa v rozsahu a za podmienok určených týmto zákonom,¹³ nepretržite najviac počas 6 kalendárnych mesiacov v rozsahu najviac 20 hodín týždenne.

Tohto času na základe príspevku projektov ÚPSVaR sú v zmysle § 12 zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi zamestnaní 4 občania obce a ich činnosť sa týka aktivít v obci pri údržbe verejných priestranstiev, zberu odpadkov a pomocných prácach.

Cieľom verejnoprospešných prác je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Obec má záujem pomôcť svojim občanom, pretože u dlhodobo nezamestnaných postupom času klesá sebavedomie a aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Zamestnávanie uchádzačov o zamestnanie **zdravotne postihnutých osôb** sa zabezpečuje hlavne cestou chránených dielni podľa § 55 zákona o službách zamestnanosti, kde zoznam chránených dielni je zverejňovaný a aktualizovaný polročne ÚPSVaR na svojej webovej stránke, kde v chránených dielňach sú zamestnávajúci v pomere najmenej 50% občanov so zdravotným postihnutím a pracoviská sú prispôbené zdravotnému stavu občanov so zdravotným postihnutím, podpora samostatne zárobkovej činnosti občana so zdravotným postihnutím je vymedzená v § 57 zákona.¹²

Nezamestnanosť sa snaží ÚPSVaR znižovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať uchádzačov prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce.

Priebežným prieskumom, aspoň raz ročne k **30.04.**, je potrebné povereným zamestnancom alebo voleným občanom obce monitorovať dlhodobu nezamestnaných občanov v obci a ich potreby k aktívnemu uplatneniu sa na trhu práce.

2.3.4 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti, kde hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí, pričom záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú (zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine).

Štát podporuje rodiny s deťmi jednorazovými a opakovanými sociálnymi dávkami, ktoré sú ako forma pomoci rodičom na výdavky spojené s narodením dieťaťa, alebo viacerých detí súčasne pri zabezpečení starostlivosti o nezaopatrené deti, ich výchovu a výživu, pritom sa neskúma príjem rodiny s výnimkou poskytovania náhradného výživného.

Peňažná pomoc rodinám s deťmi v zmysle platnej legislatívy Slovenskej republiky je :

- príspevok pri narodení dieťaťa alebo viacerých detí súčasne
- prídavok na dieťa
- príplatok k prídavku na dieťa
- rodičovský príspevok
- príspevok na starostlivosť o dieťa
- náhradné výživné (ak povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť na dieťa)

Stav keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima a členovia domácnosti si príjem nevedia alebo nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastnou prácou, výkonom vlastníckeho práva k majetku alebo uplatnením nárokov, sa nazýva **hmotná núdza**. Pomoc v hmotnej núdzi je dávka v hmotnej núdzi, príspevok na nezaopatrené dieťa, príspevok na bývanie, ochranný príspevok a aktivačný príspevok.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR) poskytuje taktiež príspevok pre deti žijúce v rodinách, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevok k dávke, ak je príjem rodiny najviac vo výške životného minima :

- podpory výchovy k stravovacím návykom dieťaťa zúčastňujúceho sa vzdelávacieho procesu,
- dotáciu na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením.

Tabuľka 29 Počet detí v obci Úhorná k 31.12.2020

Celkový počet obyvateľov	Muži	Ženy	Spolu
	74	63	137
Deti	Chlapci	Dievčatá	Spolu
0-4 rokov	5	2	7
5-9 rokov	5	4	9
10-13 rokov	7	4	11
Spolu 0 – 13 (maloletí)	17	10	27
Hranica trestnej zodpovednosti – 14 rokov			
14-18 rokov (mladiství)	6	4	10
Spolu deti (0- 18 rokov)	23	14	37

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zameranie na skupinu detí a mladé rodiny s deťmi je v súčasnej dobe stárnutá populácie nevyhnutné, ak chceme dosiahnuť konkurencieschopnú udržateľnú, efektívnu a vedomostnú ekonomiku a spravodlivú spoločnosť pre všetky generácie. Hospodárske prínosy investovania do detí mladých rodín výrazne prevyšujú nad finančnými nákladmi spojenými s touto investíciou.¹⁴ V obci Úhorná vyrastajú deti v usporiadaných rodinách, ale aj v neusporiadaných hlavne v marginalizovanej rómskej komunite. Obec nemá vypracovanú miestnu legislatívu k podpore mladých rodín s deťmi a podpore príspevku pri narodení dieťaťa.

Údaje o počtoch poberateľoch rodičovského príspevku a ďalších štátnych sociálnych dávok na deti sú uvedené v prehľade so zdroja Úradu práce sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka 30 Rodičovský príspevok - obyvatelia s trvalým pobytom v obci Úhorná k 30.11.2021

Počet poberateľov	Počet
Je dieťa s nepriaznivým zdravotným stavom	0
Nie je dieťa s nepriaznivým zdravotným stavom	4
Spolu k 30.11.2021	4

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka 31 Ďalšie peňažné príspevky – počet poberateľov s trvalým pobytom v obci Úhorná

Príspevok /rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Príspevok pri narodení dieťaťa	3	3	1	3	4	0	0	2	1	1
Prídavok na dieťa (počet detí)	26	29	28	34	26	22	23	25	24	25
Rodičovský príspevok	7	7	8	7	6	4	5	3	4	5

Zdroj: ÚPSVaR SR

Aktivity skupiny detí a mládeže v obci nie sú organizované. V obci je možnosť športového vyžitia a trávenie voľného času detí, mládeže bicyklovaním, turistikou, prechádzkami alebo inými aktivitami v prírode v obci a jej okolí.

V obci sa nachádza kultúrny dom s kuchynkou a sociálnym zariadením slúži na aktivity obce, spoločensko – kultúrne podujatia a akcie, rodinné stretnutia a oslavy a na rôzne ďalšie aktivity v súvislosti s udržiavaním, podporovaním a rozvíjaním kultúrnych a duchovných hodnôt, s vytváraním nových hlavne na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Dobrá je vzájomná spolupráca obecného úradu Úhorná so Základnou školou s materskou školou Smolník, ktorú deti obce navštevujú a za výchovno – vzdelávacím procesom denne dochádzajú.

V obci nie je zriadená knižnica.

Sociálne služby k predmetnej cieľovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny s deťmi, rodiny v kríze a mladých ľudí.

Ohrozená rodina je rodina, ktorá sa ocitla v nepriaznivej životnej situácii pre

- alkohol alebo iné návykové látky (hlavne ako prostriedok na odbúranie stresu),
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie ,
- neadekvátne rodičovské postoje, vzory a hodnoty,
- rodina nemá vhodné priestory na bývanie,
- sociálne vylúčenie z dôvodov chudoby.

Problémové správanie sa pri ohrozenej rodine nemusí vyskytnúť, ktoré by priamo ohrozilo dieťa alebo iného člena rodiny, ale môže byť spúšťačom, že dlhodobým neriešením takejto krízovej situácie môže dôjsť k rozkladu rodiny a následne na základe rozhodnutia súdu aj k odlúčeniu detí od rodičov.¹⁵

Tabuľka 32 Počet detí v evidencii sociálnoprávnej ochrany detí (SPOD) a sociálnej kurately (SK) na ÚPSVR za okres Gelnica k 31.12.2020

Deti v evidencii SPOD a SK	Počet rodín	Počet detí
Počet nových prípadov v priebehu roka	105	210
Počet prípadov v priebehu sledovaného roka celkom	453	1023
Počet prípadov ku koncu sledovaného roka	1328	2732

Zdroj : ÚPSVaR

Trestná zodpovednosť je u detí po dovŕšení 14 roku života, zodpovednosť za spáchanie priestupku je u detí po dovŕšení 15 roku života, pričom oznámenie Policajného zboru (PZ) ÚPSVaR Gelnica k deťom o spáchaní trestného činu, priestupku alebo oznámenie školského zariadenia o zanedbávaní školskej dochádzky tvoria podklad pre zaevidovanie dieťaťa v evidencii sociálnej kurately ÚPSVaR s následným vykonávaním príslušných zákonných opatrení.

Tabuľka 33 Počet detí v evidencii sociálnej kurately k 31.12.2021 – obec Úhorná

Deti v evidencii sociálnej kurately	Maloletí (0-14 rokov)	Mladiství (14-18 rokov)	Spolu
Počet detí v evidencii sociálnej kurately	3	2	5

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka 34 Vykonávanie opatrení ÚPSVaR zo strany sociálnoprávnej ochrany detí (SPOD) a sociálnej kurately (SK) k 31.12.2021 – obec Úhorná

Deti umiestnené v zariadeniach	Centrum pre deti a rodiny (CDR)	Reedukačné centrum (RC)	Diagnostické centrum (DC)
Počet detí umiestnených v zariadeniach na základe neodkladného opatrenia	0	0	0
Počet detí umiestnených v zariadeniach s nariadenou ústavnou starostlivosťou	6	0	0
Počet detí umiestnených v zariadeniach na základe výchovného opatrenia	0	0	0
SPOLU	6	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka 35 Počet detí v náhradnej starostlivosti a s nariadeným výchovným opatrením k 31.12.2021 – obec Úhorná

Deti v náhradnej starostlivosti, dohľad	Počet rodín	Počet detí
Počet detí v náhradnej osobnej starostlivosti (NOS)	0	0
Počet detí v pestúnskej starostlivosti (PS)	0	0
Počet detí s nariadeným výchovným opatrením	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

V súčasnej dobe 6 detí z obce je na základe rozhodnutia Okresného súdu umiestnených v zariadeniach s nariadenou ústavnou starostlivosťou. Počet detí z obce v evidencii sociálnej kurately ÚPSVaR je celkom 5, z toho vo veku do 14 rokov sú 3 deti a vo veku od 14 do 18 rokov sú 2 deti.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na riešenie krízových situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí, ale v naliehavých prípadoch je ochotná poskytovať pomoc, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. Úlohou obce a ďalších štátnych orgánov je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov prebieha výchovno-vzdelávací proces s pomocou asistenta učiteľa na Základnej škole v Smolníku kôli 2 deťom z obce Úhorná.

Priebežným prieskumom, aspoň raz ročne k 30.04., je potrebné povereným zamestnancom alebo voleným občanom obce monitorovať potreby detí a mladých rodín v obci.

2.3.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Skupina občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami je svojím zložením najrozličnejšia a aj potreby, prístupy, formy a nástroje sa u týchto občanov vzhľadom na sociálne znevýhodnenie líšia. Do tejto sociálnej skupiny patria :

- občania bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- spoločensky neprispôsobiví občania (marginalizované rómske komunity)
- závislí občania – alkohol, drogy a rôzne druhy závislostí⁴

Táto cieľová skupina sociálne znevýhodnených občanov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup, pretože patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. V obci sa v súčasnej dobe nenachádza osoba bez prístrešia, ktorý má zrušený trvalý pobyt a je prihlásený k trvalému pobytu na obecný úrad, 1 týraná žena so svojimi deťmi a minimálne 5 občanov zo zvýšeným požívaním alkoholu.

Dlhodobá nezamestnanosť a poberanie sociálnych dávok a príspevkov k dávkam udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu. K 31.12.2020 bolo v obci 9 nezamestnaných občanov, z toho 3 dlhodobo nezamestnaní (nezamestnanosť viac ako 12 mesiacov). Obec podporuje začlenenie tejto skupiny sociálne znevýhodnených občanov do spoločnosti a v budúcnosti sa chce zamerať hlavne na vykonávanie preventívnych aktivít, pomoci v súčinnosti s ÚPSVaR a ďalšími príslušnými inštitúciami hľadať riešenia k ich zaradeniu do bežného života.

Sociálna prevencia by mala byť najdôležitejšia k predchádzaniu patologických javov a k predchádzaniu krízových situácií v rodinách.

Ak oprávnená osoba (rodič) nevyužíva prídavok na dieťa v súlade s poskytnutým účelom, ÚPSVaR poukáže prídavok inému subjektu cestou osobitného príjemcu, ktorým môže byť obec alebo iná osoba, taktiež obec môže byť ÚPSVaR určená ako osobitný príjemca v prípade poskytovania dávky v hmotnej núdzi, ktorá poskytovaním pomoci nedosiahne účel na ktorý je určená. V samospráve nie je dostatok vzdelaných sociálnych pracovníkov, ani finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.¹⁶

V predchádzajúcom období bola zabezpečená potravinová pomoc 5 obyvateľom obce prostredníctvom Slovenského červeného kríža.

Marginalizovaná rómska komunita je v obci zastúpená asi v 27% podiele z celkového počtu obyvateľov a preto je potrebné rozvíjať aj sociálne služby pre marginalizovanú rómsku komunitu (MRK), pričom z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov obce, taktiež obyvateľov MRK v súčasnosti nie je potrebné uvažovať o zriadení miestnej občianskej poriadkovej služby (MOPS) v obci k dohľadu nad verejným poriadkom v MRK.

Priebežným prieskumom, aspoň raz ročne k **30.04.**, je potrebné povereným zamestnancom alebo voleným občanom obce monitorovať potreby občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami v obci, taktiež v prípade potreby zabezpečiť pre občanov tejto znevýhodnenej skupiny špecializované poradenstvo.

Tabuľka 36 Vybraté špecializované sociálne poradenstvá v okolí

Názov poskytovateľa	Miesto poskytovania	Cieľová skupina
Deti slnka	Gelnica, Športová 14 Tel. 0918717325 Krompachy, Poštová 1123 Tel. 0905258909	Občania, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb, občania na ktorých je páchané násilie, alebo sú ohrození domácim násilím, občania dlhodobo nezamestnaní, občania s nádorovým ochorením alebo iným závažným zdravotným postihnutím, občania po výkone trestu, odchovanci detských domovov a drogovovo závislí
Spišská katolícka charita	Spišská Nová Ves, ul. Slovenská č. 30 Tel. 0902095817	Osamelí rodičia, matky v núdzi, mladí dospelí končiaci pobyt v detskom domove, občania po výkone trestu, jednotlivci a skupiny z marginalizovaného sociálneho prostredia, jednotlivci a rodiny v krízovej situácii, ŤZP osoby, občania vo vyššom veku, ľudia bez domova, osoby závislé na návykovej látke, osoby s nelátkovou závislosťou
Úsmev ako dar	Spišská Nová Ves, ul. Zimná č. 61 Tel. 0911747030	Rodiny a osamelí rodičia v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Mladí dospelí bez podpory po ukončení poskytovania starostlivosti v detskom domove
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska	Spišská Nová Ves, ul. Fabiniho č. 9 Tel. 0911636423 Rožňava, NsP sv. Barbory č. d. 50, Kontakt: 0911 636 423	Občania so zrakovým postihnutím, rodinní príslušníci občanov so zrakovým postihnutím

Zdroj : vlastné spracovanie

Obrázok 2 Špecializované sociálne poradenstvo v rámci KSK podľa cieľových skupín

MIESTO POD SLNKOM, n. o.

Jednotlivci, dvojice a rodiny v sociálnych situáciách vedúcich k sociálnemu vylúčeniu, hmotnej a sociálnej núdzi.

OZ CASSOVIA ACADEMICA

Občania v sociálnej alebo v hmotnej núdzi, občania s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, s ťažkým zdravotným postihnutím a ich rodinní príslušníci, nezamestnaní.

OZ DETI SLNKA

Občania, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb, občanom, na ktorých je páchané násilie, alebo sú ohrozené domácim násilím, občanom dlhodobou nezamestnaným, občanom s nádorovým ochorením alebo iným závažným zdravotným postihnutím, občanom po výkone trestu, odchovancom detských domovov a drogovo závislým.

OZ HANA

Ženy žijúce v okrese Spišská Nová Ves zažívajúce rodovo podmienené násilie.

OZ POMOC RODINE

Ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie so zameraním na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách.

SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ

ŽTP a občania s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby a ich rodinní príslušníci.

SPIŠSKÁ KATOLÍCKA CHARITA

Osamelí rodičia, matky v núdzi, mladí dospelí končiaci pobyt v detskom domove, občania po výkone trestu, jednotlivci a skupiny z marginalizovaného sociálneho prostredia, jednotlivci a rodiny v krízovej situácii, ŽTP, občania vo vyššom veku, ľudia bez domova, osoby závislé na návykovej látke, osoby s nelátkovou závislosťou.

ÚNIA NEVIDIACICH

A SLABOZRÁKÝCH SLOVENSKA

Občania so zrakovým postihnutím, rodinní príslušníci občanov so zrakovým postihnutím.

ÚSMEV AKO DAR, o. z.

Rodiny a osamelí rodičia v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Mladí dospelí bez podpory po ukončení poskytovania starostlivosti v detskom domove.

ZVÄZ DIABETIKOV SLOVENSKA

Občania s ťažkým zdravotným postihnutím – diabetes mellitus.

Špecializované sociálne poradenstvo

**Potrebujete poradiť a odbornú pomoc?
Neviete na koho sa máte obrátiť?**

**ŠPECIALIZOVANÉ SOCIÁLNE PORADNE BOHĽI
ZRIADENÉ PRE POTREBY VŠETKÝCH OBČANOV,
KTORÍ SA OCITLI V SITUÁCII, V KTOREJ SI SAMI
NEVEDIA PORADIŤ**

nájdete nás

* Špecializovaní sociálni poradcovia sú financovaní z rozpočtu Košického samosprávneho kraja.

Cieľová skupina:

ARCIDIECZNA CHARITA KOŠICE
Občania bez domova, odchovaní detských domovov, nezamestnaní občania, občania v hmotnej núdzi, občania rómskej komunity, ŽTP, seniori v nepriaznivej sociálnej situácii.

FACILITAS, n. o.
Deti a mládež, ktorých výchova je vážne ohrozená, deti s poruchami správania, s problematickým vývojom, zneužívané, týrané a zanedbávané deti. Rodiny, ktoré zlyhali vo svojej výchovnej funkcii, rodiny v rozvodovom konaní, osamelí rodičia, ŽTP, osoby po výkone trestu, nezamestnaní.

FENESTRA
Ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie zo strany manžela a deti zažívajúce rodovo podmienené násilie páchané otcom.

Bezplatné špecializované sociálne poradenstvo

Pomoc, podpora a sprevádzanie

Tento dokument bol vydaný v rámci projektu „Zlepšenie kvality poradenstva pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie v partnerských vzťahoch v Košickom samosprávnom kraji“.
Príjemateľ projektu: Košický samosprávny kraj · Výška NFP: 290 728 EUR
Domov musí byť bezpečné miesto pre všetkých.
Projekt je financovaný z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu. www.eegrants.sk
Spolu financované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

www.vucke.sk / 2016

Zdroj : <https://web.vucke.sk/>

2.4 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vývojom obyvateľstva v obci Úhorná je zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov v kategórii MRK a zvyšujúce sa požiadavky na sociálne služby hlavne na skupinu občanov v poproduktívnom veku. Zo štatistických údajov Slovenskej republiky, Košického kraja a okresu Gelnica vyplýva, že počet a podiel ľudí v poproduktívnom veku má narastajúcu tendenciu a predproduktívne obyvateľstvo stagnuje alebo klesá, z čoho vyplýva, že iba nárastom počtu obyvateľstva o mladé rodiny sa môže znížiť index starnutia (IS) a tým v budúcnosti zvýšiť počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V obci Úhorná je demografický vývoj v súčasnosti ovplyvnený prisťahovanými 2 mladými rodinami s deťmi do obce.

Základné sociálne služby sú v obci podľa požiadaviek a potrieb obyvateľov zabezpečené, pričom na základe zistených potrieb občanov bude potrebné reagovať v týchto oblastiach sociálnych služieb :

- základné sociálne poradenstvo v obci,
- rozšírenie terénnych sociálnych služieb (zabezpečujúcich sociálne služby pre obec) na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu a dovŕšenia dôchodkového veku,
- zabezpečiť možnosť stravovania odkázaných osôb,
- vyriešiť bezbariérovosť v obci,
- podporovať vytvorenie sociálneho zariadenia v regióne pre potreby obce,
- pomoc občanom pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby v zariadení.

2.4.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti obce Úhorná

Silné stránky :	Slabé stránky :
<ul style="list-style-type: none"> - atraktívne vidiecke prostredie - existencia kultúrneho domu, - v blízkosti obce je jazero Úhorná v kú Smolník, ktoré zvyšuje atraktivitu obce s možnosťou jeho využitia na rekreačné a športové účely, - záujem obce na poskytovaní, rozširovaní a rozvoji sociálnych služieb - využívanie aktivačných prác na podporu zamestnanosti - možnosť stravovania seniorov a osoby ŤZP cestou poskytovateľa stravovacích služieb, - dobrá spolupráca obecného úradu so školami, kde chodia deti do škôl.	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajú informácie o možnostiach využívania sociálnych služieb, - vysoký podiel seniorov v obci, - absencia infraštruktúry služieb v obci, - nedostatok priestorov na poskytovanie sociálnych služieb, - absencia školského zariadenia, zdravotníckeho zariadenia a zariadenia sociálnych služieb v obci, - absencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity, - absencia knižnice, - dopravná dostupnosť k službám z obce, - migrácia mladej generácie za prácou, školou a bývaním, - chýbajúca infraštruktúra k IBV rodinných domov pre mladé rodiny, - nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb, - nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie sociálnych služieb, - nie je vyriešená bezbariérovosť v obci, - absencia aktívnej športovej organizácie, - chýba miestna organizácia seniorov a zdravotne postihnutých občanov, - chýba miestna legislatíva k sociálnym službám pre občanov.
Príležitosti :	Ohrozenia :
<ul style="list-style-type: none"> - možnosti k využitiu financovania projektov a aktivít v sociálnej oblasti (fondy EÚ, podpora ministerstiev, granty, KSK ...), - rozvoj riešenia problémov na miestnej úrovni podľa potrieb obyvateľov, - možnosť využívania mobilných služieb k zásobovaniu občanov základnými potravinami, - budovanie partnerstva a rozširovanie spolupráce obce na regionálnej úrovni, - aktívna účasť verejnosti pri mapovaní sociálnych potrieb a riešení nepriaznivých životných situácií, - zvyšovanie dostupnosti jednotlivých typov sociálnych služieb pre občanov, - zapájanie seniorov a zdravotne postihnuté osoby do verejného života, - spolupracou s ÚPSVaR zabezpečovanie rekvalifikácie a vytváranie nových pracovných príležitostí pre uchádzačov o zamestnanie, - možnosť rozvoja dobrovoľníctva v obci, - možnosť založenia sociálnej komisie v obci, - zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie miestnych problémov.	<ul style="list-style-type: none"> - pokles populácie, starnutie a neschopnosť tento proces zastaviť - narastajúci počet obyvateľov odkázaných na využívanie sociálnych služieb - možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví, - málo pracovných príležitostí na miestnej a regionálnej úrovni, - nedostatok pracovných príležitostí pre znevýhodnené skupiny obyvateľov, - nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie kompetencií obce v sociálnych službách, - nízke príjmy seniorov v pomere k cene poskytovaných služieb, - neochota ľudí meniť svoju situáciu vo vzdelávaní, práci, spolupráci k riešeniu vecí verejných, - neisté finančné zabezpečenie občanov, - opatrenia COVID 19.

Zdroj : vlastné spracovanie

Vyhodnotením pôsobiacich faktorov je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných a slabých stránok. Počet a hlavne pôsobenia slabých stránok je prevahe nad silnými. Vplyvom neriešenia uvedeného stavu v možno predpokladať vznik negatívnych javov

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite obce,
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb,
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť určuje hlavné ciele a priority sociálnych služieb s prihliadnutím na miestne podmienky za účasti všetkých aktérov komunitného plánovania, zadaním rozvojovej stratégie pre sociálnu oblasť na základe výsledkov analytickej fázy a zistenými potrebami komúní.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb bola premietnutá do priorít, programov, konkrétnych opatrení a aktivít pre jednotlivé oblasti, ktorých realizácia umožní naplniť víziu sociálnych služieb v obci Úhorná.

3.1 Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb obce Úhorná

VÍZIA pre oblasť sociálnych služieb obce Úhorná :

Zabezpečenie trvale udržateľného rozvoja obce v sociálnej oblasti s kvalitnými a dostupnými sociálnymi službami a spokojnými občanmi.

Hlavný cieľ :

Zabezpečiť kvalitné životné podmienky pre všetkých obyvateľov obce so zameraním na znevýhodnené skupiny osôb a občanov odkázaných na pomoc.

Tabuľka 37 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Úhorná

PRIORITY	PROGRAM	OPATRENIA/AKTIVITY	ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	ZDROJE	CIEĽOVÁ SKUPINA
PRIORITA 1 SOCIÁLNE PORADENSTVO A ROZVOJ SOCIÁLNO-	1.1 Sociálne poradenstvo v obci	1.1.1 - zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach získania sociálneho poradenstva na informačných tabuliach obce 1.1.2 .- zabezpečenie vzdelávania zamestnancov obce v sociálnej oblasti	2022 – 2027 každoročne	vlastné zdroje, cudzie zdroje	Obyvatelia obce Zamestnanci OcÚ

PREVENTÍVNYCH PROGRAMOV	1.2 Rozvoj sociálno – preventívnych programov	1.2.1 - zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti - aktivity znevýhodnených skupín zamerané na zvyšovanie povedomia, ich ochrane a prevencii	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Znevýhodnené skupiny obyvateľov obce
PRIORITA 2 ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	2.1 Rozvoj opatrovateľskej služby	2.1.1 - podpora opatrovateľskej služby pre obyvateľov s cieľom na ich zotrvanie v domácom prostredí 2.1.2 - podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb 2.1.3 - pomoc pri zabezpečovaní pobytovej služby v registrovanom zariadení VÚC	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Seniori, Zdravotne postihnutí
	2.2 Rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb	2.2.1 - vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov - aktivity k vybudovaniu bezbariérových vstupov do obecných budov 2.2.2 - podpora možnosti stravovania - podpora zabezpečenia stravovania - podpora finančnej podpory stravovania - pomoc pri zabezpečení potravinovej pomoci 2.2.3 - rozvoj kultúry, kultúrnych podujatí - podpora kultúry, kultúrnych podujatí 2.2.4 - rozvoj športu, športových podujatí - podpora športu a športových podujatí 2.2.5 – podpora vybudovania cyklotrasy 2.2.6 - podpora dobrovoľníckej činnosti a aktivít	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Obyvatelia obce
PRIORITA 3 PODPORA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽOV	3.1 Integrácia detí vo výchovno – vzdelávacom procese	3.1.1 – podpora činnosti asistenta učiteľa vo výchovno – vzdelávacom procese znevýhodnených detí			Znevýhodnené deti

	3.2 Podpora aktivít pre znevýhodnené skupiny občanov (deti a mládež, mladé rodiny, seniori, zdravotne postihnutí ..)	3.2.1 – podpora aktivít pre deti a rodiny a ostatné znevýhodnené skupiny občanov 3.2.2 - podpora ohrozených rodín v kríze	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Deti a rodiny s deťmi Znevýhodnené skupiny obyvateľov obce
	3.3 Zlepšenie podmienok MRK pri ich začleňovaní do spoločnosti	3.3.1 – podpora terénnej sociálnej práce v komunite 3.3.2 – zabezpečenie prístupu k pitnej vode 3.3.3 – podpora svojpomocnej bytovej výstavby	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Marginalizovaná rómska komunita
	3.4 Nezamestnaní	3.4.1 – pomoc nezamestnaným pri hľadaní zamestnania - spolupráca s ÚPSVaR pri hľadaní zamestnania, - zapájanie sa do projektov AOTP, - pomoc pri rekvalifikácií	2022 – 2027 každoročne	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Nezamestnaní
PRIORITA 4 ROZVOJ PARTNERSTVA	4.1 Rozvoj partnerstva a spolupráce v sociálnej oblasti	4.1.1 - rozvoj partnerstva pri realizácii projektov/aktivít v sociálnej oblasti - rozvoj partnerstva s okolitými obcami - rozvoj partnerstva s poskytovateľmi sociálnych služieb - rozvoj partnerstva pri realizácii projektov/aktivít v sociálnej oblasti	2022 – 2027	Dotácie, granty, vlastné zdroje, cudzie zdroje	Znevýhodnené skupiny obyvateľov obce

Zdroj : vlastné spracovanie

4 REALIZAČNÁ ČASŤ (IMPLEMENTAČNÁ)

4.1 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb (AKČNÝ PLÁN)

Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná je úzko prepojený so strategickým dokumentom obce „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Úhorná na roky 2017 - 2023 “ (ďalej iba PHSR) a cieľom je rozvoj sociálnych služieb a vytvorenie podmienok pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Finančné možnosti v súčasnom programovom rozpočte obce sú ohraničené a preto požiadavku na financovanie opatrení a aktivít je potrebné zahrnúť do programového rozpočtu na rok 2023 a každoročne počas aktuálnosti komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na obdobie rokov 2022 – 2027. Všetky opatrenia a aktivity obce nie je možné realizovať len z vlastných zdrojov, ale obec počíta aj s využitím viaczdrojového financovania.

Tabuľka 38 Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu

PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE ÚHORNÁ							
PRIORITA PROGRAM, Opatrenie/Aktivita	termín (rok)	zodpovedný	financovanie		indikátor	východisková hodnota	cieľová hodnota R- ročná C-celé obdobie
			zdroj	výška v € každoročne			
PRIORITA 1	SOCIÁLNE PORADENSTVO A ROZVOJ SOCIÁLNO – PREVENTÍVNYCH PROGRAMOV						
PROGRAM 1.1	<i>Sociálne poradenstvo v obci</i>						
Opatrenie/Aktivita 1.1.1 Zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach získania sociálneho poradenstva na informačných tabuliach v obci	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzíe zdroje	20	Počet aktivít	0	2/R

Opatrenie/Aktivita 1.1.2 Zabezpečenie vzdelávania zamestnancov obce v sociálnej oblasti	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzie zdroje	50	Počet aktivít	0	2/R
PROGRAM 1.2	Rozvoj sociálno – preventívnych programov						
Opatrenie/Aktivita 1.2.1 Zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzie zdroje	20	Počet preventívnych programov	0	1/R
PRIORITA 2	ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY						
PROGRAM 2.1	Rozvoj opatrovateľskej služby						
Opatrenie/Aktivita 2.1.1 Podpora opatrovateľskej služby pre obyvateľov s cieľom na ich zotrvanie v domácom prostredí	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie granty vlastné zdroje cudzie zdroje	100	Počet podporených opatrovateľiek	0	1/R
Opatrenie/Aktivita 2.1.2 Podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzie zdroje	200	Počet podporených poskytovateľov	0	2/C
Opatrenie/Aktivita 2.1.3 Pomoc pri zabezpečovaní pobytovej služby v registrovanom zariadení VÚC	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzie zdroje	200	Počet opatrovaných	0	1/R
PROGRAM 2.2	Rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb						

Opatrenie/Aktivita 2.2.1 Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie granty vlastné zdroje cudzie zdroje	n	Počet zrealizovaných aktivít	0	1/R
Opatrenie/Aktivita 2.2.2 Podpora možnosti stravovania	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie granty vlastné zdroje cudzie zdroje	n	Počet aktivít	0	1/R
Opatrenie/Aktivita 2.2.3 Rozvoj kultúry, kultúrnych podujatí	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie granty vlastné zdroje cudzie zdroje	500	Počet podporených kultúrnych podujatí	0	3/R
Opatrenie/Aktivita 2.2.4 Rozvoj športu, športových podujatí	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzie zdroje	100	Počet podporených športových podujatí	0	2/R
Opatrenie/Aktivita 2.2.5 Podpora vybudovania cyklotrasy	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie granty vlastné zdroje cudzie zdroje	n	Počet zrealizovaných aktivít	0	1/R
Opatrenie/Aktivita 2.2.6 Podpora dobrovoľníckej činnosti	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	vlastné zdroje cudzie zdroje	200	Počet podporených dobrovoľníckych aktivít	0	1/R
PRIORITA 3	PODPORA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽOV						
PROGRAM 3.1	Integrácia detí vo výchovno – vzdelávacom procese						
Opatrenie/Aktivita 3.1.1 Podpora činnosti asistenta učiteľa vo výchovno – vzdelávacom procese znevýhodnených detí	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzie zdroje	n	Počet podporených aktivít	0	1/R

PROGRAM 3.2		Podpora aktivít pre znevýhodnené skupiny občanov					
Opatrenie/Aktivita 3.2.1 Podpora aktivít pre deti a rodiny a ostatné znevýhodnené skupiny občanov	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzíe zdroje	200	Počet aktivít	0	2/R
Opatrenie/Aktivita 3.2.2 Podpora ohrozených rodín v kríze	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty vlastné zdroje cudzíe zdroje	600	Počet aktivít	0	3/R
PROGRAM 3.3		Zlepšenie podmienok MRK pri ich začleňovaní do spoločnosti					
Opatrenie/Aktivita 3.3.1 Podpora terénnej sociálnej práce v komunite	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzíe zdroje	n	Počet asistentov terénnej sociálnej práce	0	1/C
Opatrenie/Aktivita 3.3.2 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzíe zdroje	50	Počet zrealizovaných aktivít	0	2/R
Opatrenie/Aktivita 3.3.3 Podpora svojpomocnej bytovej výstavby	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzíe zdroje	n	Počet zrealizovaných aktivít	0	1/R
PROGRAM 3.4		Podpora nezamestnaných					
Opatrenie/Aktivita 3.4.1 Pomoc nezamestnaným pri hľadaní zamestnania	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzíe zdroje	n	Počet aktivít	0	1/R

PRIORITA 4	ROZVOJ PARTNERSTVA						
PROGRAM 4.1	<i>Rozvoj partnerstva a spolupráce v sociálnej oblasti</i>						
<i>Opatrenie/Aktivita 4.1.1</i> Rozvoj partnerstva pri realizácii projektov/aktivít v sociálnej oblasti	2022-2027 každoročne	Starosta obce, administratívna pracovníčka	dotácie, granty, vlastné zdroje cudzie zdroje	n	Počet partnerstiev	0	3/R

n- výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Zdroj : vlastné spracovanie

4.2 Spôsob monitorovania a vyhodnocovania komunitného plánu

Tento plán bude priebežne monitorovať starosta obce a s jeho poverením administratívna pracovníčka obce alebo poverené osoby obecným zastupiteľstvom, zodpovedne posudzovať, získavať (na základe podnetov občanov alebo vlastných zistení) a spracovávať pripomienky, vyhodnocovať ich a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie, ktoré má byť záväzným pre tvorbu rozpočtu obce, pretože jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený, rozvojový dokument pre všetky subjekty, ktoré majú záujem na území obce realizovať zámery a činnosti sociálneho rozvojového charakteru, napr. miestni podnikatelia, štátne orgány, mimovládny sektor a odborné pracoviská, čo je základom pre tvorbu a implementáciu kvalitných sociálnych projektov v obci.

Obecné zastupiteľstvo obce Úhorná minimálne 1x ročne k **30. aprílu** za predchádzajúci kalendárny rok prerokuje správu o sociálnej situácii v obci a plnenie úloh vyplývajúcich z komunitného plánu a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Za implementáciu, aktualizáciu, vyhodnocovanie a príslušnú komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o priebežnom plnení a vyhodnotení úloh komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

4.3 Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

V procese komunitného plánovania zohrávajú významnú úlohu miestni obyvatelia a od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky k potrebám sociálnych služieb aj pri aktualizácii komunitného plánovania na základe :

- písomných návrhov občanov – preberá pracovníčka OcÚ, starosta obce, poslanec OcZ,
- ústnych návrhov občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predloženej návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejnom zasadnutí obce.

Komunitný plán je otvorený dokument a jeho aktualizácia umožní reagovať na nové podmienky, požiadavky a trendy so zabezpečením sociálnych služieb v obci. Pri zmene a aktualizácii vzniká nový obsah KPSS vzhľadom k previazanosti s právnymi podmienkami a finančnou podporou poskytovateľov sociálnych služieb.

Aktualizácia sa týka najmä :

- demografických a štatistických údajov uvedených v komunitnom pláne,
- na základe aktualizovaných a vyhodnotených dát je potrebná analýza s prípadným nastavením nových priorít, cieľov a aktivít v oblasti poskytovania sociálnych služieb,
- vypracovania analýz k novým navrhovaným prioritám s popisom ich realizácie.

Zmena komunitného plánu je možná v prípadoch :

- pri zmene priorít
- pri možnosti získania finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- pri nových návrhoch k poskytovaniu sociálnych služieb v obci,
- po uplynutí plánovaného programového obdobia komunitného plánu.

4.4 Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce

V súčasnosti obec Úhorná neposkytuje žiadnu sociálnu službu okrem základného sociálneho poradenstva, ale podporuje poskytovanie potrebných sociálnych služieb s verejným a neverejným poskytovateľom pre potreby obyvateľov obce na základe zmluvy s poskytovateľom.

Sociálna služba pre zdravotne postihnuté osoby je v súčasnosti poskytovaná zo strany rodiny na základe dohody s ÚPSVaR u 4 obyvateľov obce príspevkom na opatrovanie.

Prehľad denných stacionárov pre seniorov a osoby zdravotne postihnuté na základe rozhodnutia posudkového lekára je uvedený v časti 2.3.2 Zdravotne postihnutí (str. 30).

V súčasnosti nie je registrovaný verejný alebo neverejný poskytovateľ sociálnej služby na území obce Úhorná a žiadny subjekt neponúkol spoluprácu pri poskytovaní potrebných sociálnych služieb v obci Úhorná.

Obec Úhorná pre potreby poskytovateľa sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a § 40 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách, vydáva na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b cit. zákona s komunitným plánom sociálnych služieb obce, ak je to v súlade so záujmom a potrebami cieľových skupín v komunite obce.

4.5 Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby

Finančné podmienky obce ku koncepcii rozvoja poskytovania sociálnej služby podľa § 83 ods. 6 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách spočívajú v určení „finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity“.⁴

Obec Úhorná v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení. V prípade aktuálnosti a potreby sa táto časť doplní dodatkom Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná.

V nasledujúcej tabuľke sú k realizácií jednotlivých opatrení/aktivít rozvoja sociálnych služieb v obci odhadom určené predpokladané finančné prostriedky ako plán krytia zdrojov na jednotlivé roky, pričom k niektorým aktivitám neboli zdroje financovania obce určené, pretože k týmto aktivitám je potrebné individuálne posudzovanie a k niektorým spolufinancovanie. Individuálne posudzovanie týchto nevyčíslených aktivít bude potrebné vykonať každoročne k 30. aprílu pri vyhodnocovaní plnenia komunitného plánu alebo pri vzniku potreby k následnému zadefinovaniu a vyčleneniu finančných zdrojov na sociálnu oblasť na ďalšie rozpočtové obdobie obce.

Tabuľka 39 Predpokladané finančné náklady obce Úhorná na realizáciu jednotlivých opatrení

Opatrenia/ aktivity	Predpokladané finančné náklady (€) – vlastné zdroje						Náklady spolu (€)	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027		
PRIORITA 1 – SOCIÁLNE PORADENSTVO A ROZVOJ SOCIÁLNO – PREVENTÍVNYCH PROGRAMOV								
<i>PROGRAM 1.1 - Sociálne poradenstvo v obci</i>								
1.1.1	Zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach získania sociálneho poradenstva na informačných tabuliach obce	20	20	20	20	20	20	120
1.1.2	Zabezpečenie vzdelávania zamestnancov obce v sociálnej oblasti	50	50	50	50	50	50	300
<i>PROGRAM 1.2 - Rozvoj sociálno – preventívnych programov</i>								
1.2.1	Zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti	20	20	20	20	20	20	120
PRIORITA 2 – ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY								
<i>PROGRAM 2.1 - Rozvoj opatrovateľskej služby</i>								
2.1.1	Podpora opatrovateľskej služby pre obyvateľov s cieľom na ich zotrvanie v domácom prostredí	100	100	100	100	100	100	600
2.1.2	Podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	200	200	200	200	200	200	1200
2.1.3	Pomoc pri zabezpečovaní pobytovej služby v registrovanom zariadení VÚC	200	200	200	200	200	200	1200
<i>PROGRAM 2.2 – Rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb</i>								
2.2.1	Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov	n	n	n	n	n	n	n
2.2.2	Podpora možnosti stravovania	n	n	n	n	n	n	n
2.2.3	Rozvoj kultúry, kultúrnych podujatí	500	500	500	500	500	500	3000
2.2.4	Rozvoj športu, športových podujatí	100	100	100	100	100	100	600
2.2.5	Podpora vybudovania cyklotrasy	n	n	n	n	n	n	n
2.2.6	Podpora dobrovoľníckej činnosti	200	200	200	200	200	200	1200
PRIORITA 3 – PODPORA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽOV								
<i>PROGRAM 3.1 – Integrácia detí vo výchovno – vzdelávacom procese</i>								
3.1.1	Podpora činnosti asistenta učiteľa vo výchovno – vzdelávacom procese znevýhodnených detí	n	n	n	n	n	n	n
<i>PROGRAM 3.2 – Podpora aktivít pre znevýhodnené skupiny občanov</i>								
3.2.1	Podpora aktivít pre deti a rodiny a ostatné znevýhodnené skupiny občanov	200	200	200	200	200	200	1200
3.2.2	Podpora ohrozených rodín v kríze	600	600	600	600	600	600	3600
<i>PROGRAM 3.3 – Zlepšenie podmienok MRK pri ich začleňovaní do spoločnosti</i>								
3.3.1	Podpora terénnej sociálnej práce v komunite	n	n	n	n	n	n	n
3.3.2	Zabezpečenie prístupu k pitnej vode	50	50	50	50	50	50	300
3.3.3	Podpora svojpomocnej bytovej výstavby	n	n	n	n	n	n	n
<i>PROGRAM 3.4 – Podpora nezamestnaných</i>								
3.4.1	Pomoc nezamestnaným pri hľadaní zamestnania	n	n	n	n	n	n	n
PRIORITA 4 – ROZVOJ PARTNERSTVA								
<i>PROGRAM 4.1 – Rozvoj partnerstva a spolupráce v sociálnej oblasti</i>								
4.1.1	Rozvoj partnerstva pri realizácii projektov/aktivít v sociálnej oblasti	n	n	n	n	n	n	n
VYČÍSLENIE URČENÝCH FIN. NÁKLADOV		2240	2240	2240	2240	2240	2240	13440
		n	n	n	n	n	n	n

n- výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Zdroj : vlastné spracovanie

5 ZÁVER

Sociálna služba je odborná, obslužná alebo ďalšia činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, alebo súbor činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením.

Komunitné plánovanie dáva odpoveď na otázky ohľadne sociálnych služieb, ktoré sú potrebné v obci, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje sú k dispozícii. K realizácii komunitného plánovania prispieva aj štát a to tým, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti, ale zároveň negatívom je aj nedostatočné finančné krytie zo strany štátu pri plnení jednotlivých zámerov. Z tohto dôvodu sa obec snaží hľadať a využívať aj iné zdroje financovania.

Komunitný plán bol tvorený analýzou existujúcich služieb v obci, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb zohľadnením miestnych potrieb a špecifík. Analýzou bolo zistené, že občania preferujú sociálne služby poskytované v prirodzenom domácom prostredí, ktoré majú prednosť pred pobytovými službami v zariadeniach.

V závere môžeme konštatovať, že analýzou a spracovaním komunitného plánu bol vytvorený priestor na rozvoj poskytovania sociálnych služieb v obci Úhorná, čo by malo prispieť k zvýšeniu kvality života občanov.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- 1/ FILIPOVÁ, M., WOLEKOVÁ H., PETIJOVÁ, M., 2018. Komunitný plán sociálnych služieb. Metodická príručka, SOCIA. ISBN 978-80-89851-08-9
- 2/ WOLEKOVÁ, H., MEZIANOVÁ. M. 2004. Mini príručka pre Komunitné plánovanie sociálnych služieb. SOCIA. Dostupné. <https://www.socia.sk/wp-content/uploads/2014/09/Komunitne-planovanie.pdf>
- 3/ PRACHÁROVÁ, V., SLOBODA, M., KOLLÁRIK, M., ŠTUKOVSKÝ, P., 2020. Manuál komunitného plánovania sociálnych služieb. Ako postupovať – krok po kroku. Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť, ISBN 978-80-973347-4-1
- 4/ Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448>
- 5/ SKŘIČKOVÁ, Z. a iní. 2007. „Metodiky pro plánování sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.“ Dostupné. https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Metodika_obecna.pdf/4d8a3004-0ff5-ee75-74df-c493f6f64132
- 6/ Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030. 2021. Dostupné <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-fin.pdf>
- 7/ Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied. 1978. Vlastivedný slovník obcí na Slovensku III.. vydala VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied v Bratislave.
- 8/ HROZENSKÁ, M. a iní. Sociálna práca so staršími ľuďmi. 1.vyd. Martin. Osveta, 2008.
- 9/ Dostupné <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/zdravotne-postihnutie.html>
- 10/ Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/532/>
- 11/ Dostupné <https://sk.wikipedia.org/wiki/Nezamestnanos%C5%A5>
- 12/ Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-5>
- 13/ Zákon č. 417/2013 Z. z. o hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-417>
- 14/ Dostupné. www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc
- 15/ Dostupné <https://navrat.sk/o-nas/nase-temy/pomoc-rodinam-v-ohrozeni/>
- 16/ Dostupné <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/pridavok-dieta/osobitny-prijemca.html>

ĎALŠIE POUŽITÉ ZDROJE

Vlastné spracovanie

Obecný úrad Úhorná

<https://www.uhorna.sk/>

Štatistický úrad SR

<https://mojaobec.statistics.sk/>

<http://datacube.statistics.sk/>

<https://www.vsetkyfirmy.sk/>

ÚPSVaR SR

<https://web.vucke.sk/sk/>

<https://mapa.zoznam.sk/>

[Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)http://www.putnickemiesta.sk/putnicke-miesta-na-slovensku/roznavska-dieceza/uhorna/](http://www.putnickemiesta.sk/putnicke-miesta-na-slovensku/roznavska-dieceza/uhorna/)

PRÍLOHY

- 1/ Dotazník k spracovaniu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 - 2027.
- 2/ Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 – 2027.
- 3/ Odpis uznesenia OcZ Úhorná č. 3/2022 zo dňa 15.02.2022 - schválenie Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na obdobie rokov 2022 – 2027.

Príloha č. 1 Dotazník k spracovaniu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 - 2027.

Dotazník pre občanov k spracovaniu komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná

Vážení občania,

dovoľte, aby sme Vám poďakovali za spoluprácu i čas, ktorý nám venujete pri vypĺňaní nasledujúceho dotazníka. Dotazník je anonymný a bude slúžiť pre potreby obce a výsledky budú podkladom pre prípravu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná.

Vašu odpoveď vyznačte do písmenkom x

1. Pohlavie

- muž
- žena

2. Veková kategória

- menej ako 24 rokov
- 25 – 34 rokov
- 35 – 44 rokov
- 45 – 54 rokov
- 55 – 64 rokov
- 65 a viac rokov

3. Ekonomická aktivita

- zamestnanec
- podnikateľ
- nezamestnaný
- starobný dôchodca
- invalidný dôchodca
- študent
- materská dovolenka

4. Vzdelanie

- nižšie vzdelanie (základne, učňovské bez maturity)
- stredné vzdelanie (stredoškolské, vyučenie s maturitou)
- Vysokoškolské I. stupeň
- Vysokoškolské II. alebo III. stupeň

5. Zloženie domácnosti

- jednotlivec
- manželia (pár bez detí, resp. deti sú už dospelé a žijú inde)
- rodičia s dieťaťom/ deťmi
- jeden rodič s dieťaťom/deťmi
- viacgeneračná domácnosť
- iné

6. Viete aké sociálne služby sú v súčasnosti poskytované v obci ?

- áno viem
- iba niektoré
- neviem

7. Na koho sa obrátite v prípade, ak by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb v obci ? ((x) označte max. 3 možnosti)

- získam informácie na úradoch (Obecný úrad, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a pod)
- nakontaktujem sa na organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
- obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
- vyhľadám pomoc v rodine, u priateľov
- získam informácie u ošetrojúceho lekára
- získam informácie z internetu
- neviem, doteraz som sa s takouto situáciou nestretol
- iné .....

8. Akú formu informovania o sociálnych službách poskytovaných v obci by ste privítali ? (možné označiť (x) aj viac možností)

- osobné kontaktovanie
- letáky a informácie do poštovej schránky
- elektronická pošta (email)
- internetová stránka obce
- iné .....

9. Rozmýšľate o tom, že by ste v nasledujúcich 5 rokoch využili niektorú zo sociálnych služieb v obci ?

- áno, sám pre seba
- áno, pre svojho blízkeho
- áno, lebo aj v súčasnosti ich využívam
- nie, nerozmýšľam nad tým
- ešte neviem

10. O aké sociálne služby by ste mali záujem Vy osobne (alebo pre Vášho príbuzného) ? ((x) označte max. 3 možnosti)

- sociálne poradenstvo
- klub mládeže
- klub dôchodcov
- domáca opatrovateľská služba
- prepravná služba
- sprievodcovská služba
- požičiavanie pomôcok
- odľachčovacia služba
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci s použitím telekomunikačných technológií
- jedáleň
- sociálne byty
- denný stacionár

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (terénnou formou)
- iné .....

11. Aká forma poskytovania sociálnej služby by Vám najviac vyhovovala ? (v prípade záujmu o sociálnu službu)

- ambulantná (prijímateľ soc. služby dochádza za soc. službou)
- terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí)
- pobytová (súčasťou sociálnej služby je aj ubytovanie, sociálna služba ako týždenná alebo celoročná)
- nič z uvedeného

12. Ktoej z nasledujúcich skupín obyvateľstva obce by podľa Vás mala byť venovaná väčšia pozornosť ? (x) označte max. 3 možnosti)

- rodiny s malými deťmi
- mnohopočetné rodiny
- neúpné rodiny
- deti a mládež
- seniori
- osoby so zdravotným postihnutím
- osoby s nepriaznivým zdravotným stavom
- osoby v krízových/nepriaznivých situáciách
- dlhodobo nezamestnaní
- osoby ohrozené závislosťou
- iné .....

13. Na ktoré oblasti pomoci by sa mala obec v budúcnosti viac zamerať ?

- rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
- rozvoj služieb poskytovaných v zariadeniach
- rozvoj aktivít v oblasti prevencie rizikových javov
- iné .....

14. Vaše návrhy a pripomienky

.....

.....

.....

.....

Príloha č. 2 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 – 2027.

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU
občanov obce Úhorná k vypracovaniu dokumentu

**„Komunitný plán sociálnych služieb
obce Úhorná na roky 2022-2027“**

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
NFP314011APG4 **Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu**

Dotazníkového prieskumu ku spracovaniu komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na obdobie 2022 - 2027 sa v období od 09.12.2021 – 12.01.2022 zúčastnilo celkom 27 respondentov.

(boli spracované 2 druhy dotazníkov so zhodným obsahom

- v elektronickej forme cez google dokumenty umiestnený na elektronickej stránke obce

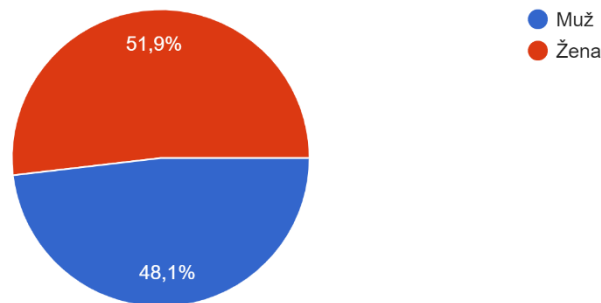
- v textovej forme umiestnené na verejných miestach v obci)

Štatistické údaje o štruktúre respondentov (otázky 1 – 5)

K otázke č. 1

1/ Pohlavie

27 odpovedí

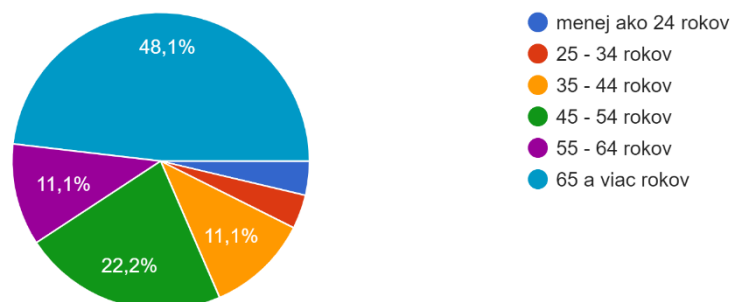
Pohlavie	Počet	Percento
muž	13	48,1%
žena	14	51,9%
celkový počet respondentov	27	100%

Odpovedalo 27 respondentov, z toho 13 mužov a 14 žien.

K otázke č. 2

2/ Veková kategória

27 odpovedí

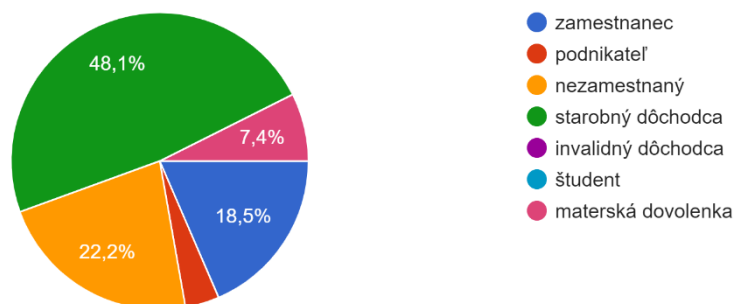
Vek	Počet	Percento
menej ako 24 rokov	1	3,7%
25 – 34 rokov	1	3,7%
35 – 44 rokov	3	11,1%
45 – 54 rokov	6	22,2%
55 – 64 rokov	3	11,1%
65 a viac rokov	13	48,1%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

K otázke k veku sa vyjadrilo 27 respondentov, najviac 13 zo skupiny 65 a viac rokov a zo skupiny 45 - 54 rokov - 6 respondentov, najmenej 1 respondent zo skupiny menej ako 24 rokov a zo skupiny 25 – 34 rokov.

K otázke č. 3

3/ Ekonomická aktivita

27 odpovedí

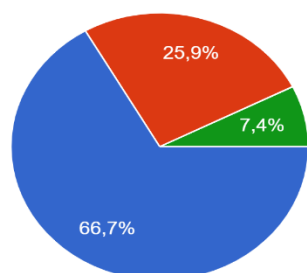
Ekonomická aktivita	Počet	Percento
zamestnanec	5	18,5%
podnikateľ	1	3,7%
nezamestnaný	6	22,2%
Starobný dôchodca	13	48,1%
Invalidný dôchodca	0	0%
študent	0	0%
materská dovolenka	2	7,4%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

K otázke k ekonomickej aktivite sa vyjadrilo 27 respondentov, z toho 13 starobných dôchodcov, 6 nezamestnaných, 5 zamestnancov a nezúčastnili sa prieskumu respondenti zo skupín invalidný dôchodca a študent.

K otázke č. 4

4/ Vzdelanie

27 odpovedí

- Nižšie vzdelanie (základne, učňovské bez maturity)
- Stredné vzdelanie (stredoškolské, vyučenie s maturitou)
- Vysokoškolské I. stupeň
- Vysokoškolské II. alebo III. stupeň

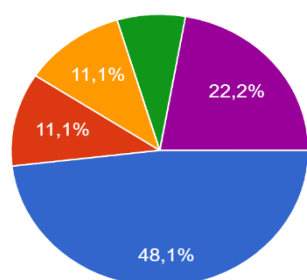
Vzdelanie	Počet	Percento
nižšie vzdelanie (základne, učňovské bez maturity)	18	66,7%
stredné vzdelanie (stredoškolské, vyučenie s maturitou)	7	25,9%
vyššie vzdelanie (vysokoškolské I. , II. alebo III. stupeň)	2	7,4%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 27 odpovedí sa zúčastnilo podľa vzdelania 18 respondentov s nižším vzdelaním, 7 respondentov so stredným vzdelaním a 2 respondenti s vysokoškolským vzdelaním.

K otázke č. 5

5/ Zloženie domácností

27 odpovedí

- jednotlivec
- manželia/pár bez detí, resp. deti sú už dospelé a žijú inde
- rodičia s dieťaťom/ deťmi
- jeden rodič s dieťaťom/deťmi
- viacgeneračná domácnosť

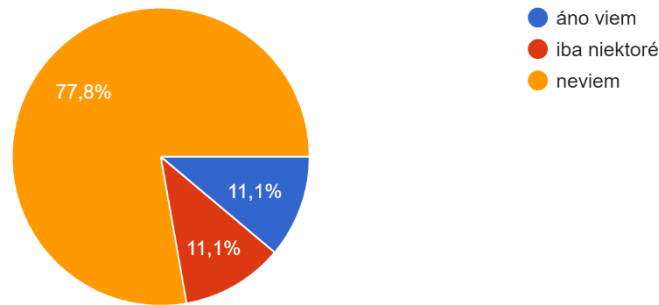
Zloženie domácností	Počet	Percento
jednotlivec	13	48,1%
manželia (pár bez detí, resp. deti sú už dospelé a žijú inde)	3	11,1%
rodičia s dieťaťom/ deťmi	3	11,1%
jeden rodič s dieťaťom/deťmi	2	7,4%
viacgeneračná domácnosť	6	22,2%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

K otázke k zloženiu domácnosti sa vyjadrilo 27 respondentov, najviac 13 respondentov z kategórie jednotlivec, 6 respondentov z viacgeneračnej domácnosti.

K otázke č. 6

6/ Viete aké sociálne služby sú v súčasnosti poskytované v obci ?

27 odpovedí

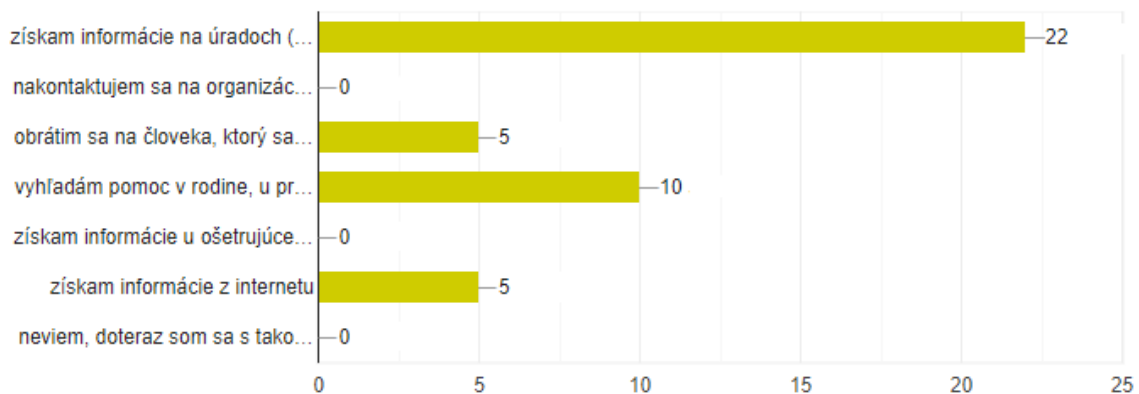
Informovanosť o poskytovaných soc. službách v obci	Počet	Percento
áno viem	3	11,1%
iba niektoré	3	11,1%
neviem	21	77,8%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 27 odpovedí sa 21 respondentov k informovanosti o poskytovaných sociálnych službách v obci vyjadrilo, že nevedia aké sociálne služby sú v súčasnosti poskytované v obci, 3 respondenti sa vyjadrili, že vedia čiastočne aké sociálne služby sú v obci poskytované a v tomto počte aj skupina, ktorá vie o poskytovaných sociálnych službách v obci.

K otázke č. 7

7/ Na koho sa obrátite v prípade, ak by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb v obci ? (označte max. 3 možnosti)

27 odpovedí

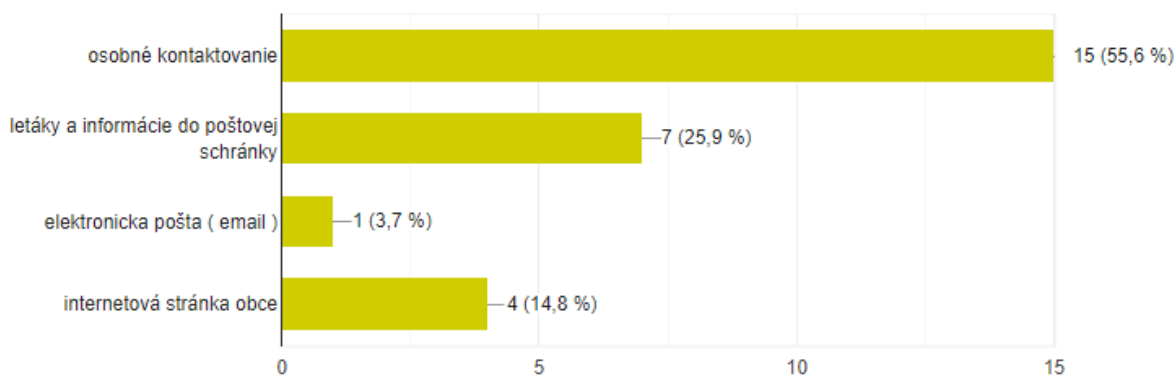
Ako získam informáciu o poskytovaných soc. službách v obci	Počet
získam informácie na úradoch (Obecný úrad, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a pod)	22
nakontaktujem sa na organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú	0
obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol	5
vyhľadám pomoc v rodine, u priateľov	10
získam informácie u ošetrojúceho lekára	0
získam informácie z internetu	5
neviem, doteraz som sa s takouto situáciou nestretol	0

Dotazníkového prieskumu z 27 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 odpovede, sa občania vyjadrili, že ak by potrebovali informáciu o poskytovaných službách v obci, tak v 22 prípadoch informácie získajú na úradoch, v 10 prípadoch vyhľadajú pomoc v rodine a u priateľov a v 5 prípadoch sa obrátia na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol a v 5 prípadoch získa informáciu z internetu.

K otázke č. 8

8/ Akú formu informovania o sociálnych službách poskytovaných v obci by ste privítali ? (možné označiť aj viac možností)

27 odpovedí

Preferovanie formy informovania o sociálnych službách	Počet	Percento
osobné kontaktovanie	15	55,6%
letáky a informácie do poštovej schránky	7	25,9%
elektronická pošta (email)	1	3,7%
internetová stránka obce	4	14,8%
celkový počet respondentov	27	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 27 respondentov, kde bola možnosť označiť aj viac odpovedí sa občania vyjadrili, že by preferovali formy informovanosti o sociálnych službách v obci v 15

prípadoch osobným kontaktovaním na obecnom úrade, v 7 prípadoch letákmi a informáciami do poštovej schránky a v 4 prípadoch cestou internetovej stránky obce.

K otázke č. 9

9/ Rozmýšľate o tom, že by ste v nasledujúcich 5 rokoch využili niektorú zo sociálnych služieb v obci ?

27 odpovedí

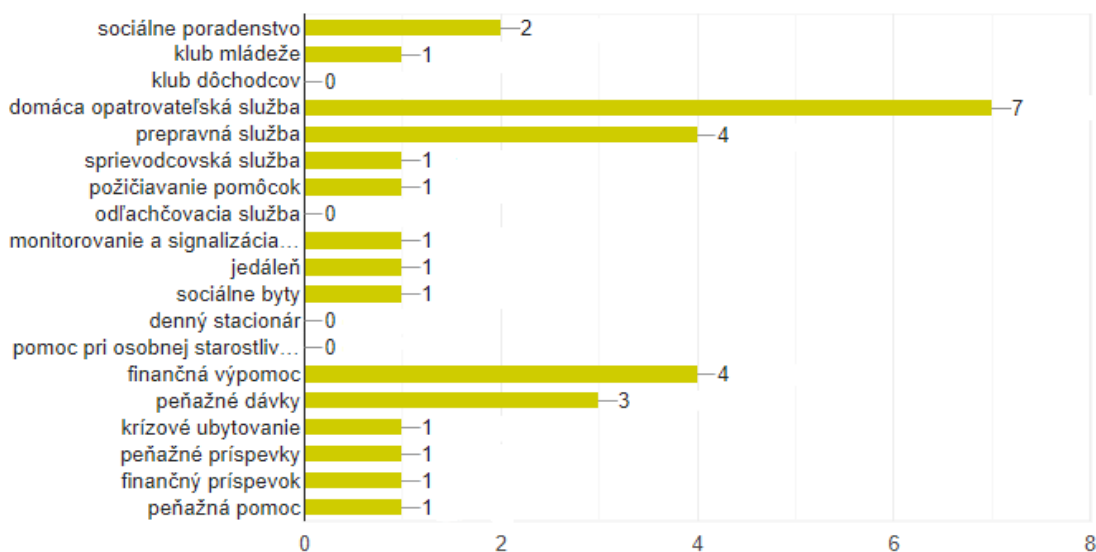
Uvažovanie o využití niektorej zo soc. služby v nasledujúcich 5 rokoch	Počet	Percento
áno, sám pre seba	16	59,3%
áno, pre svojho blízkeho	1	3,7%
áno, lebo aj v súčasnosti ich využívam	2	7,4%
nie, nerozmýšľam nad tým	2	7,4%
ešte neviem	6	22,2%
celkový počet respondentov	27	100,0%

K otázke, či uvažujete o využití niektorej zo soc. služby v nasledujúcich 5 rokoch sa z 27 odpovedí 16 respondenti vyjadrili, že áno, sám pre seba, 6 respondenti ešte nevedia.

K otázke č. 10

10/ O aké sociálne služby by ste mali záujem Vy osobne (alebo pre Vášho príbuzného) ? (označte max. 3 možnosti)

24 odpovedí

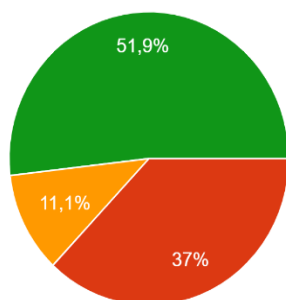
Záujem o využitie sociálnych služieb	Počet
sociálne poradenstvo	2
klub mládeže	1
klub dôchodcov	0
domáca opatrovateľská služba	7
prepravná služba	4
sprievodcovská služba	1
požičiavanie pomôcok	1
odľachčovacia služba	0
monitorovanie a signalizácia potreby pomoci s použitím telekomunikačných technológií	1
jedáleň	1
sociálne byty	1
denný stacionár	0
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (terénnou formou)	0
iné	11
neodpovedali	3

Dotazníkového prieskumu z 27 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 odpovede sa v 11 prípadoch občania vyjadrili, že by privítali iné využitie sociálnych služieb ako bolo uvedené (finančná výpomoc a peňažné dávky až 10), v 7 prípadoch domáca opatrovateľská služba, v 4 prípadoch prepravná služba a 3 respondenti sa nevyjadrili.

K otázke č. 11

11/ Aká forma poskytovania sociálnej služby by Vám najviac vyhovovala ? (v prípade záujmu o sociálnu službu)

27 odpovedí

- ambulantná (prijímateľ soc. služby dochádza za soc. službou)
- terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí prijímateľa - doma)
- pobytová (súčasťou sociálnej služby je aj ubytovanie, sociálna služba ako týždenná alebo celoročná)
- nič z uvedeného

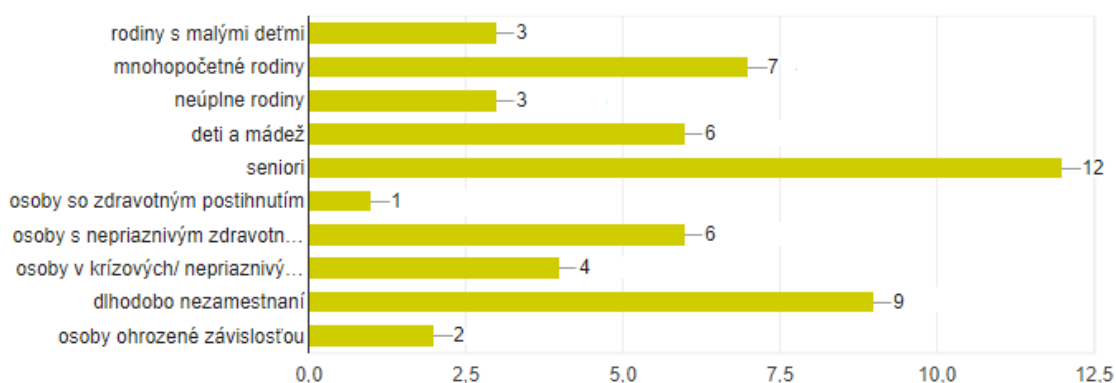
Vyhovujúca forma poskytovania sociálnej služby	Počet	Percento
ambulantná (prijímateľ soc. služby dochádza za soc. službou)	0	0%
terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí)	10	37%
pobytová (súčasťou sociálnej služby je aj ubytovanie, sociálna služba ako týždenná alebo celoročná)	3	11,1%
nič z uvedeného	14	51,9%
celkový počet respondentov	27	100%

K otázke sa z 27 respondentov 14 občanov vyjadrilo, že z uvedených foriem poskytovania sociálnych služieb im nevyhovuje žiadna, 10 respondentom by najviac vyhovovala terénna opatrovateľská sociálna služba a v 3 prípadoch pobytová sociálna služba v zariadení.

K otázke č. 12

12/ Ktorej z nasledujúcich skupín obyvateľstva obce by podľa Vás mala byť venovaná väčšia pozornosť ? (označte max. 3 možnosti)

27 odpovedí

Väčšia pozornosť pre skupinu obyvateľov	Počet
rodiny s malými deťmi	3
mnohopočetné rodiny	7
neúplné rodiny	3
deti a mládež	6
seniori	12
osoby so zdravotným postihnutím	1
osoby s nepriaznivým zdravotným stavom	6
osoby v krízových/nepriaznivých situáciách	4
dlhodobo nezamestnaní	9
osoby ohrozené závislosťou	2

Dotazníkového prieskumu z 27 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 odpovede sa v 12 prípadoch občania vyjadrili, že väčšia pozornosť v obci by mala byť venovaná seniorom,

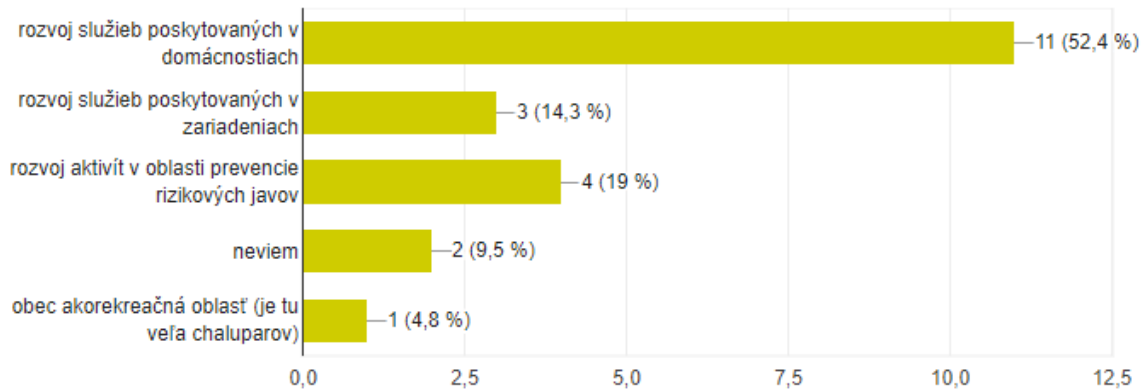

v 9 prípadoch sa občania vyjadrili, že dlhodobo nezamestnaným, v 7 prípadoch mnohopočetným rodinám a v 6 prípadoch skupinám detí a mládeže a osobám s nepriaznivým zdravotným stavom.

K otázke č. 13

13/ Na ktoré oblasti pomoci by sa mala obec v budúcnosti viac zamerať ?

21 odpovedí

Oblasť pomoci, na ktorú by sa mala obec v budúcnosti viac zamerať	Počet	Percento
rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach	11	52,4%
rozvoj služieb poskytovaných v zariadeniach	3	14,3%
rozvoj aktivít v oblasti prevencie rizikových javov	4	19%
neviem	2	9,5%
iné	1	4,8%
neodpovedali	6	22,2%
celkový počet respondentov	27	100%

K otázke sa z 27 respondentov vyjadrili 21, z ktorých pre 11 je prioritou do budúcnosti zamerať sa na rozvoj sociálnych služieb poskytovaných v domácnostiach, pre 4 rozvoj aktivít v oblasti prevencie rizikových javov, pre 3 je prioritou rozvoj služieb poskytovaných v zariadeniach a 6 respondentov neodpovedali.

K otázke č. 14

14/ Vaše návrhy a pripomienky

0 odpovedí

Na túto otázku ešte neexistujú žiadne odpovede.

K návrhom a pripomienkam sa nevyjadril žiadny respondent.

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
 NFP314011APG4 Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Príloha č. 3 Odpis uznesenia OcZ Úhorná č. 3/2022 zo dňa 15.02.2022 - schválenie Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na obdobie rokov 2022 – 2027.

**„ODPIS“
UZNESENIA
schválené obecným zastupiteľstvom obce Úhorná na zasadnutí
zastupiteľstva dňa 15. februára 2022**

Uznesenie č. 3/2022/...

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje

3. Komunitný plán sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2022 – 2027
s účinnosťou od 16.2.2022.

Hlasovanie: 3/2022/3

Za: 5

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Uznesenie č. 5/2022

Obecné zastupiteľstvo ruší účinnosť

Komunitného plánu sociálnych služieb obce Úhorná na roky 2018 – 2022 ku
dňu 15.2.2022.

Hlasovanie: 5/2022

Za: 5

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Roman König
starosta obce
Overovatelia:
Mária Brutovská
Ondrej Slavkovský